

Natuurlijke katapult

Met behulp van een tak en elastiek maken we zelf een katapult

Heb jij wel eens een katapult gezien?! Je kunt er heel hard en heel snel iets mee wegschieten. Wij maken een handkatapult met een tak!

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 30 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: 8-12 jaar
Soort activiteit	: Ontdekken, techniek en proefjes
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

Voor één katapult heb je het volgende nodig

- een tak die de vorm heeft van een Y
- 2 postelastieken
- een stuk leer of stof
- gaatjestang of schaar
- optioneel: 6 kleine blikjes
- optioneel: pompons
- optioneel: schuurpapier
- optioneel: zaag

Wat gaan we doen?

Met behulp van een tak, twee elastieken en een stuk leer of stof maken we onze eigen katapult. Je kunt met deze katapult allerlei leuke spellen doen! Bij het kopje 'variatie' staat een leuk spel met blikken beschreven, maar jullie kunnen hier zelf natuurlijk ook spelletjes bij bedenken. Laat de kinderen hier ook in meedenken en betrek ze bij het hele proces: Het zoeken van een geschikte tak, het maken van de katapult en het bedenken van leuke spellen.

Wat is een katapult?

In de vijfde eeuw voor Christus werd de katapult uitgevonden. Het werd uitgevonden door de Romeinen en werd gebruikt tijdens de oorlog. Met deze katapulten konden ze stenen, speren, pijlen en ander materiaal op de vijanden en gebouwen afvuren. Ook werd de (hand)katapult vroeger bij de jacht gebruikt. In de 14e eeuw werd de katapult in de oorlog vervangen door kanonnen.

Er bestaan verschillende soorten katapulten. Deze soorten worden over twee hoofdgroepen verdeeld:

1. Het eenarmige **krombaangeschut** - Een katapult die het voorwerp in een hoge boog wegschiet.
2. Het tweearmige **vlakbaangeschut** - Een katapult die het voorwerp recht vooruit wegschiet.

Wij gaan een tweearmig vlakbaangeschut maken! Als je met deze katapult iets wegschiet, zal het recht vooruit weggeschoten worden (in een 'vlakke baan').

Een katapult uit de
Middeleeuwen

Een moderne variant van de
katapult. Deze schiet kleine
(onbemande) vliegtuigjes de
lucht in!

Handkatapulten

Vorbereiding

- Ga lekker naar buiten met elkaar! Zoek een plek op waar veel bomen te vinden zijn en laat iedereen zijn of haar eigen tak uitzoeken. Het is belangrijk dat de tak een Y-vorm heeft en dat het stevig genoeg lijkt. Laat de kinderen elkaar helpen als het wat lastiger is om een goede vorm te vinden.

Tip: Eventueel zouden de kinderen ook tweetallen kunnen vormen en samen op zoek kunnen gaan naar geschikte takken.

Alle takken verzameld? Je kunt de scherpe randjes er vanaf halen met een zaag(je) of met schuurpapier. Op deze manier zijn de takken klaar voor de verandering tot katapult!

Aan de slag!

- Pak het stukje leer of stof en knip dit eventueel nog wat op maat. Als je een lapje stof gebruikt kun je er (voorzichtig!) gaatjes in prikken met een schaar. Bij een stukje leer kun je dit doen met een gaatjestang.
- Vervolgens haal je de uiteinden van de elastieken door de gaatjes heen, zoals je op de foto ziet. Doe er een stevige knoop in, zodat het goed vast zit.

- Bind het elastiek vervolgens aan één van de uiteinden van de tak vast, zodat aan elk uiteinde een elastiek vast zit. Maak er een stevige knoop in!
- Klaar is de katapult! Voordat de kinderen er mee gaan spelen is het belangrijk om er duidelijke afspraken over te maken. Spreek af waar de kinderen mee mogen schieten (pompons bijvoorbeeld) en in welke richting: allemaal dezelfde kant op, niet met stenen of andere harde materialen schieten, niet richten op mensen of dieren enzovoorts. Als je hier goede afspraken over maakt kun je hier samen heel veel plezier mee beleven!

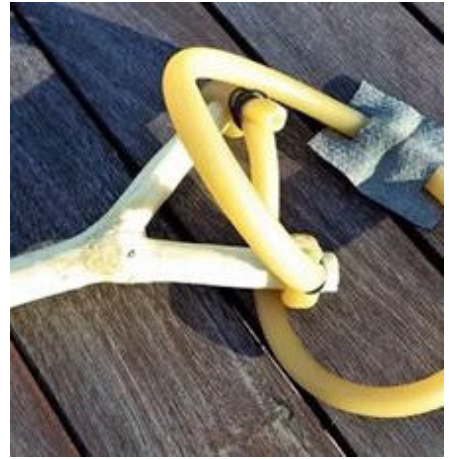
Variaties:

- Wil je je katapult graag wat mooier maken? Je kunt het een mooie kleur geven door het te verven! Ook zou je er voor kunnen kiezen om het te omwikkelen met verschillende kleuren wol of touw. De katapult wordt dan net even wat vrolijker en persoonlijker!

- Het maken van een katapult is erg leuk, maar nóg leuker is het als je er spelletjes mee kunt doen! Verzamel wat blikken en laat de kinderen deze eventueel verven. Schrijf er vervolgens punten op en laat de kinderen deze blikken omver schieten met hun eigen katapult. Je kunt hier bijvoorbeeld grotere pompons of andere zachte balletjes voor gebruiken. Spreek samen af hoe vaak er geschoten mag worden en wanneer je dit spel wint (wie de meeste punten heeft na 5 minuten of na 3 keer schieten bijvoorbeeld).
- Probeer ook eens ander materiaal uit in plaats van elastiek! De binnenkant van een band bijvoorbeeld, of een siliconen slang.

Ook een leuk idee om te doen met de katapult!

- <https://www.youtube.com/watch?v=N8x9nRfwlZg>

Bronnen:

- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Katapult>
- <https://greenweddingshoes.com/diy-confetti-slingshot/>
- <https://themerrythought.com/diy/diy-slingshot/?m>
- <https://urbansurvivalsite.com/slingshots-survival-how-to-make-use/>

Dit ben ik shirt

We versieren een T-shirt met allerlei dingen over onszelf

Wie ben jij? Wat zijn je hobby's? Wat lust je graag? We willen alles van jou weten! Teken het op het 'dit ben ik shirt' en vertel iets over jezelf.

Duur	:	45 minuten
Vorbereidingsstijd	:	10 minuten
Ontwikkelingsgebied	:	Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling, Sociaal-emotionele ontwikkeling, Taalontwikkeling
Doelgroep	:	Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	:	Creatief
Groeps grootte	:	Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

Per shirt heb je het volgende nodig

- (oud) [T-shirt](#) (lichte kleur, zonder bedrukking)
- [textielstiften](#) (vaak ook verkrijgbaar bij Action)
- stuk (dozen)karton, wat in het shirt past of een placemat
- optioneel: [textielverf](#) en kwasten
- optioneel: liniaal
- optioneel: shirt uit bijlage en potlood

Wat gaan we doen?

We gaan T-shirts versieren. Door het shirt in vakken te verdelen, is er in ieder vak de ruimte om iets over jezelf te tekenen. Een leuke manier om elkaar te leren kennen! Ieder kind beslist zelf wat hij of zij tekent. Zodra de shirts klaar zijn kunnen de kinderen deze aan elkaar laten zien. Trek je shirt aan en vertel iets over jezelf of beantwoord vragen van de ander!

Vorbereiding en tips

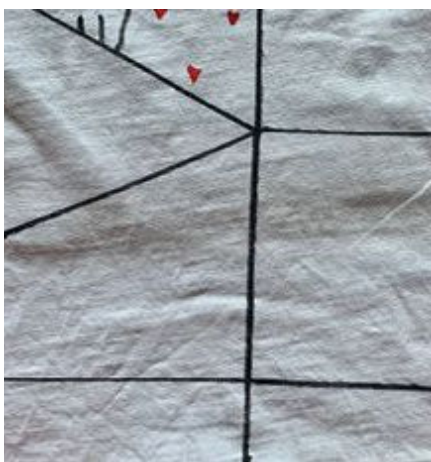
- **Verzamel voldoende T-shirts** met een lichte kleur, zonder print. Je zou aan de kinderen kunnen vragen of ze thuis nog oude shirts hebben liggen. Dit scheelt kosten en het is een leuke manier om een oud shirt een tweede leven te geven.
- We raden aan om de kinderen de vakken te laten maken met **textielstiften**. Het tekenen kun je het beste ook met textielstiften doen. Met textielverf kun je minder precies werken.
- Om rechte lijnen te trekken kun je een **liniaal** gebruiken. Leg dan ook een stuk (dozen)karton of placemat in het shirt, zodat het shirt niet gaat kreuken. Dit hoeft natuurlijk niet per se. **Verzamel deze materialen.**
- Als je wilt dat de kinderen hun ontwerp eerst op het **shirt op de bijlage** maken (om te oefenen) kun je deze **alvast printen**.

Aan de slag!

Tekenen en kleuren

- Leg een stuk (dozen)karton of een placemat in het shirt. Dit zorgt ervoor dat de stift niet doordrukt.
- Alle materialen klaar? Dan is het tijd om het shirt te gaan versieren. Begin met het verdelen van de verschillende vakken. Denk daarbij wel goed na over hetgeen wat je zou willen delen over jezelf: welke onderwerpen wil je tekenen? Hoeveel zijn dit er? Vergeet de achterkant van het shirt niet!
- **Tip:** je kunt het shirt uit de bijlage gebruiken om alvast een ontwerp te maken. Oefen eerst op het papieren shirt en maak het daarna na.
- Als je bijvoorbeeld 5 onderwerpen wilt tekenen zorg je ervoor dat het shirt uit vijf vakken bestaat. In ieder vak teken je één onderwerp. Denk bijvoorbeeld aan:
 1. Mijn lievelingsdier
 2. Mijn sport
 3. Mijn gezin
 4. Mijn lievelingseten
 5. Mijn hobby's
- **Tip:** teken de vakken met behulp van een liniaal. De vakken hoeven echt niet recht te zijn! Zet ook gerust schuine lijnen. Dat is juist leuk. Trek het shirt strak als je de lijn trekt.
- Hierna teken je de onderwerpen op het shirt waar je zojuist over na hebt gedacht. In ieder vak teken je één onderwerp. Kleur het daarna in met textielstift. Je zou het ook met textielverf kunnen versieren, maar dit is wel wat lastiger. Gebruik dan een dunne kwast. Het duurt wel langer, omdat de voorkant eerst moet drogen voordat je met de achterkant kunt beginnen.
- Als je gewerkt hebt met verf is het belangrijk om het daarna goed te laten drogen. Hierna kun je de achterkant ook versieren.

Laat zien wie je bent!

Shirts klaar? Dan is het tijd om deze te presenteren. Kijk wat de beste manier is om dit met jouw groep te doen. Sommige kinderen zouden het misschien leuk vinden om hun shirt aan te trekken en deze te laten zien aan de anderen. Maar er zullen vast ook kinderen zijn die hier zich minder prettig bij voelen. Misschien vinden zij het juist leuk om hun shirt neer te leggen en hier vragen over te beantwoorden.

Help de kinderen ook met vragen stellen! Stel zelf ook vragen of stuur hen een beetje als dit nodig is. Bijvoorbeeld: "Wie zou er wat willen vragen over zijn/haar hobby's?" of: "Waar zouden jullie iets over willen vragen, wat valt jullie op?"

Een kleine modeshow is natuurlijk ook supergaaf! Laat de kinderen dan zelf iets vertellen over hun shirt of laat hen van tevoren iets opschrijven wat degene die presenteert voorleest. Bijvoorbeeld: "Dit is Jantje, hij is dol op auto's en houdt van pannenkoeken. Thuis woont hij met zijn zusje en broer en hij gaat elke dinsdagavond naar voetbaltraining."

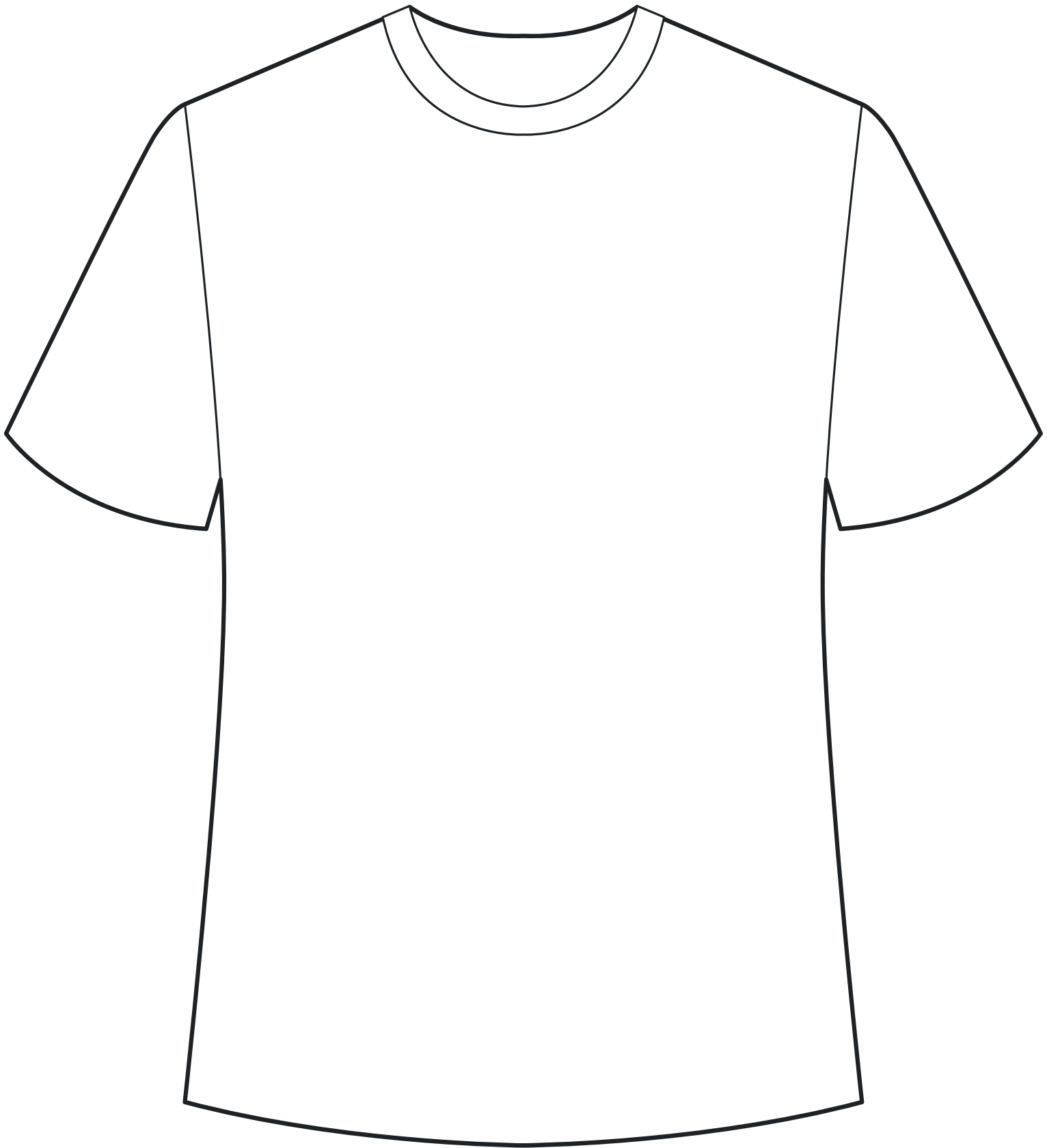
Het presenteren van de shirts is juist erg belangrijk (en leuk). Sla dit dus niet over! De kinderen leren elkaar hierdoor beter kennen en ze krijgen dingen over elkaar te horen die ze misschien nog helemaal niet wisten. Het opent deuren en zorgt ervoor dat iedereen de kans krijgt om iets van zichzelf te laten zien. Sommige kinderen zullen dit misschien wat spannend vinden. Koppel hen dan aan iemand waarbij ze zich prettig voelen en laat hen elkaar helpen. Ze kunnen dan samen iets over elkaar vertellen bijvoorbeeld. Genoeg mogelijkheden!

Variatie

Is het lastig om aan echte T-shirts te komen? Print dan het shirt uit de bijlage en vergroot dit eventueel nog op A3-formaat. De kinderen kunnen deze dan inkleuren. Zelf een shirt of trui tekenen kan natuurlijk ook!

Dit ben ik shirt

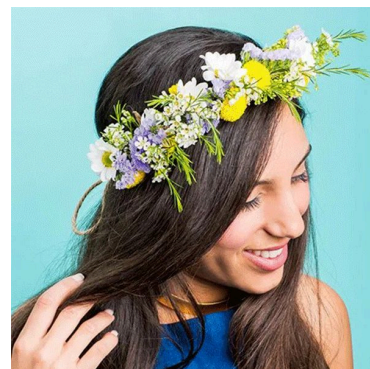

Tooi der natuur

Verschillende manieren om een tooi/kroon van (onkruid)bloemen of ander natuurlijk materiaal te maken

Wat is dit prachtig zeg! Een tooi van echte bloemen en blaadjes. We maken dit zelf door de natuur in te gaan en onze eigen materialen uit te kiezen.

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 30 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief, Natuur
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

Voor één tooi heb je het volgende nodig

- verschillende soorten (onkruid)bloemen en/of bladeren naar keuze
- jute touw
- bloemendraad
- bloementape
- rubberband met ijzerdraad (zie 'tip vooraf')
- tuinschaar
- scherpe schaar
- tassen en manden om de geplukte bloemen in te doen
- optioneel: gekochte bosjes bloemen

Wat gaan we doen?

Leeftijd: 6-8, 8-12 jaar

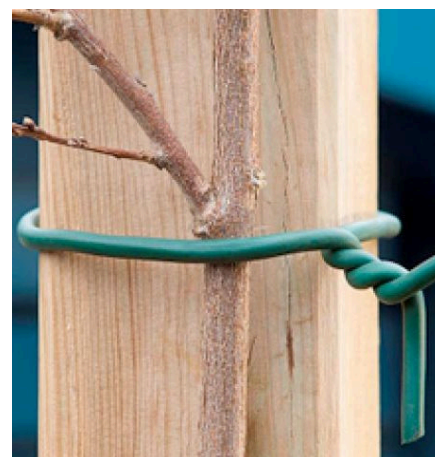
Misschien heb je ze wel eens gezien, mooie vrolijke bloementooien. Je kunt de kunstbloemen-variant vaak in winkels kopen waar ook andere haaraccessoires worden verkocht. Heel leuk natuurlijk, maar nóg leuker is het om deze zelf te maken met echte bloemen. We gaan de natuur in en kiezen de (onkruid)bloemen uit die we graag op onze eigen bloementooi zouden willen. In slechts een paar stappen maken we hier een hele mooie accessoire van! Leuk op een mooie zonnige dag, of bij een speciale gelegenheid!

Tip: Vinden de jongere kinderen uit de groep dit te lastig? Kijk dan op de laatste pagina van dit draaiboek om een leuke variatie te zien van deze tooi der natuur!

Tip vooraf

Op de onderstaande foto's zie je dat de bosjes bloemen om bruin ijzerdraad gewikkeld zijn. Het lijkt erg op jute touw, maar dat is het niet! Als je de bosjes bloemen allemaal om jute touw heen bindt, houdt dit de bloemen niet. Het touw is daar niet sterk genoeg voor. Het is dus belangrijk dat je hier ijzerdraad voor gebruikt wat een 'zachte' coating bevat (het moet namelijk om of op het hoofd komen!). In Nederland is de variant die op de foto's staat helaas niet verkrijgbaar, maar je kunt dit gemakkelijk vervangen door rubberband met daarin ijzerdraad. Dit kun je bij verschillende bouwmarkten en tuincentra kopen. Soms heeft de Action dit ook. Voorbeelden van dit materiaal zie je hier onder.

Deel 1: ga de natuur in!

- Neem een tas of mand mee en ga samen naar buiten! Ga op zoek naar bloemen die mooi zouden zijn om te gebruiken. Bloemen met wat langere stelen zijn het meest bruikbaar, omdat je deze straks als 'bosje' aan elkaar moet gaan binden. Pluk ze dus voorzichtig, zodat het steeltje er aan blijft zitten.
- Zorg ervoor dat je genoeg bloemen hebt om ongeveer 6 kleine bosjes te kunnen maken.
- Let er op dat je zeker weet dat de bloemen geplukt mogen worden! Wil je zeker weten dat je de bloemen mag plukken kies dan voor bloemen die als onkruid beoordeeld worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan paardenbloemen of boterbloemen.

Tip: Is er in jullie omgeving geen plek waar je zelf bloemen mag en kan plukken? Ga dan samen naar een bloemist en laat de kinderen een paar bloemen uitkiezen. Een (goedkoop) bosje bloemen kopen bij de supermarkt kan natuurlijk ook. Dan kunnen de kinderen daar bloemen uithalen. Ook erg leuk!

Mocht dat ook niet te realiseren zijn, dan kun je er ook voor kiezen om kunstbloemen te gebruiken.

Deel 2: aan de slag!

- Wikkel een stuk rubberband met ijzerdraad om je hoofd om de lengte te bepalen die nodig is voor de tooi. Het zou ongeveer 40 centimeter moeten zijn, maar dit hoeft niet per se. Dit kun je later nog bijknippen! Knip het op de juiste lengte af. Je kunt hier een tuinschaar voor gebruiken.
- Maak vervolgens een lus aan elke kant van het stuk rubberband en wikkel het uiteinde ongeveer drie of vier keer om het lange gedeelte heen (zie foto). Je kunt dit vastmaken door het even goed tegen het lange gedeelte aan te drukken. Deze stap herhaal je nog eens bij de andere kant.

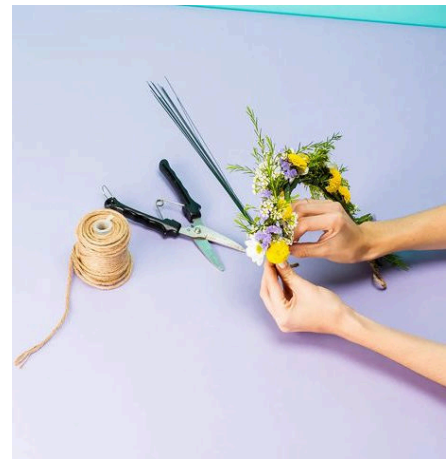

- Nu is het tijd om de (geplukte) bloemen en/of bladeren in kleine bosjes te sorteren en dit vast te maken met bloementape. Begin bij de bovenkant en wikkel de tape helemaal rondom naar beneden toe, zodat de steeltjes helemaal ingepakt zijn.

- Blijf hiermee doorgaan totdat je ongeveer 6 kleine bosjes bloemen hebt gemaakt.
- Vervolgens pak je het rubberband met ijzerdraad en bind je het eerste bosje bloemen met bloemendraad hieraan vast. Zorg ervoor dat je dit niet te dicht tegen de lus aanbindt, maar dat je hier wat ruimte tussen houdt. Zodra het bosje bloemen goed vastzit kun je het bloemendraad afknippen met een scherpe schaar of een tuinschaar.
- Als het bosje goed vast zit is het tijd voor de volgende! Herhaal de vorige stap, maar laat dit bosje de andere voor de helft overlappen, zodat het lijkt alsof er geen ruimte tussenzit. Wikkel telkens het bloemendraad nog even om de vorige bos, zodat je zeker weet dat het goed vast blijft zitten.
- Ga hiermee door totdat alle bosjes bloemen om het rubberband gewikkeld zijn.

- Knip een lang stuk jute touw af en steek dit door de twee lussen van de rubberband met bloemen door. Maak hier een mooie strik in en klaar is de hoofdtooi! Tijd om te shinen!

Op zoek naar een leuke variatie met kunstbloemen?

- <https://www.youtube.com/watch?v=0Uxhzqog2oc>

Bron:

- <https://www.refinery29.com/en-us/how-to-make-a-flower-crown#slide-16>

Een natuurlijke tooi voor de jongere kinderen

Wat heb je nodig?

- sterk karton wat je als hoofdband kunt gebruiken
- schaar
- natuurlijk materiaal (takjes, bladeren, gras)
- sterke lijm (lijmpistool)
- nietmachine

Leeftijd: 4-8 jaar

Dit is een makkelijkere manier om een natuurlijke tooi te maken! Je maakt het namelijk heel gemakkelijk door een hoofdband van karton op maat de knippen en deze te beplakken met verschillend natuurlijk materiaal. Gebruik hier sterke lijm voor! Je kunt er dan takjes, blaadjes of gras opplakken die je zelf in de natuur hebt gevonden. Bloemen zullen bijvoorbeeld ook heel erg leuk zijn! Zodra je klaar bent kun je de band dichtmaken met een nietmachine en kun je de tooi op je hoofd zetten.

Wat heb je nodig voor een tooi van bladeren?

voor één tooi:

- 15 tot 20 versgevallen bladeren (oudere bladeren scheuren te snel)
- schaar

Aan de slag!

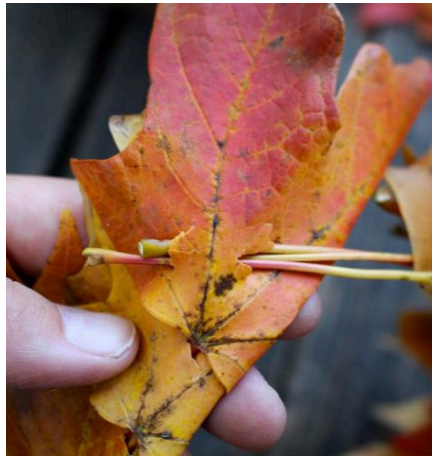
6-12 jarigen

- Verzamel versgevallen bladeren. Droge bladeren zullen sneller afbrokkelen.
- Je hebt 15-20 blaadjes nodig, afhankelijk van de grootte van het hoofd van degene die de tooi gaat dragen.
- Vouw het eerste blad voorzichtig in de lengte dubbel. Maak met je vingernagel of een schaar een kleine spleet die door beide zijden van het blad gaat (zie foto).
- Pak nog een gevouwen blad en steek de steel in de gleuf die je net hebt gemaakt. Trek hem erdoor. Als het goed is vouwt het blad zich dan om het andere blad heen.

- Herhaal telkens de bovenstaande stappen, dus: vouw een blad, maak een gleuf en trek de steel van een ander gevouwen blad door die spleet.
- Uiteindelijk heb je een mooie ketting van bladeren. Doe deze ketting zo nu en dan om je hoofd heen om te meten of het al lang genoeg is.
- Als deze bladerenketting uiteindelijk de goede lengte heeft, maak je twee kleine spleten in het eerste blad van de ketting. Schuif de stelen van de laatste blaadjes dan door deze gleuf.
- Hierna is het klaar! Knip de uitstekende steeltjes van de bladeren eventueel nog, maar knip ze niet te kort. Houd ze minstens 2,5 cm lang, zodat de tooi bij elkaar blijft.

Bronnen:

- <http://www.outdoorsmom.com/2015/06/nature-crowns-inspired-by-frozen.html>
- <http://www.sturdyforcommonthings.com/2016/12/how-to-make-an-autumn-leaf-crown/>

Rolletjes doolhof

Knutsel een eigen doolhof en laat er een balletje doorheen rollen

We maken in een doos of deksel een soort doolhof waar we een balletje doorheen laten rollen. Kun jij het circuit volgen?

Duur	: 60 minuten
Vorbereidingstijd	: 10 minuten
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Cognitieve ontwikkeling: Kleuren en vormen• Creatieve ontwikkeling: Beeldende expressie• Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek• Sociaal-emotionele ontwikkeling: Zelfstandigheid
Doelgroep	: Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar)
Soort activiteit	: Creatief, Spel
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- ondiepe lege doos of deksel
- wc-rolletjes
- stuiterballen of ping pong balletjes
- dubbelzijdig tape
- gekleurd papier
- lijm
- schaar

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Je stimuleert de **fijne motoriek** tijdens dit doolhof spel. Het kind probeert het balletje door de wc-rolletjes te rollen. Daarnaast gebruikt het kind ook zijn fijne motoriek bij het knutselen van het doolhof. Bij het knutselen van het doolhof gebruikt het kind zijn eigen fantasie (**beeldende expressie**). Waar gaan we de wc-rolletjes plaatsen?

Verder stimuleer je de **mondelijke taalontwikkeling** door te bespreken wat een doolhof is en hoe een doolhof er uit ziet. De **cognitieve ontwikkeling** stimuleer je door samen de kleuren te benoemen die er in het doolhof gebruikt zijn. Het kind kan **zelfstandig** proberen om het spelletje uit te voeren. Bied alleen hulp waar nodig is.

Introduceer de activiteit

Vertel dat we een doolhof gaan knutselen. Maar wat is een doolhof? Wat moet je doen in een doolhof? En hoe ziet een doolhof er uit? Is er al wel eens iemand in een doolhof geweest? etc. Ga hier samen over in gesprek voordat je met de activiteit begint.

Knutselen maar!

Maak samen het doolhof door in een deksel of een ondiepe doos wc-rolletjes vast te plakken met dubbelzijdig tape of eventueel met sterke lijm (van een lijmpistool - onder begeleiding!) Plak nu met tape of lijm het gekleurde papier op ieder wc-rolletje.

Maak een aantal gekleurde kaartjes die overeenkomen met de kleuren die je op de wc-rolletjes hebt geplakt (zie foto). Leg nu deze kaartjes voor jezelf neer. Probeer nu een balletje (bijvoorbeeld een stuiterbal) op volgorde van de gekleurde kaartjes door de wc-rolletjes te rollen. Een echte uitdaging!

De rolletjes aan de rand van de doos zijn het makkelijkst om je balletje doorheen te krijgen.

Bron

- <http://frugalfun4boys.com/2016/09/14/make-ball-maze-hand-eye-coordination-game/>

Video

- <https://youtu.be/7AyziNmHgxc>

Drijvende zomerkaarsen

Een pot vullen met water en natuurlijk materiaal, met daarop een drijvend waxinelichtje

Met behulp van een lege, grote (jam)pot en verschillende natuurlijke materialen maken wij een mooie drijvende zomerkaars.

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 15 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief, Natuur
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

Per potje

- lege, grote jampot
- water
- rond citrus fruit (bijv. citroen, limoen)
- takjes, zoals munt, basilicum, lavendel, dennentakjes
- waxinelichtjes of bolkaarsjes
- snijplank
- (kinder)mes

Wat gaan we doen?

In de zomerperiode is het lang licht en lang warm. Dit betekent dat je lekker lang buiten zit, maar als het donker wordt wil je wel een gezellig lichtje. En van muggen houdt niemand. Kom daarom met ons een drijvende zomerkaars maken!

Vorbereiding:

Begin op tijd met het verzamelen van de potjes. Vraag de kinderen eventueel om potjes mee te nemen van huis.

Haal (samen met de kinderen) verschillende soorten fruit bij de supermarkt of de groenteboer. Kijk met elkaar welk fruit er wel of niet geschikt is, want sommige soorten fruit verkleuren als ze lang in water liggen. Citrusvruchten zijn vooral erg geschikt en ruiken ook nog eens heerlijk zomers.

Snijd voor de jongste kinderen zelf vast plakjes van de citrusvruchten.

Aan de slag!

1. Ga er met de kinderen op uit om mooie decoratieve takjes te zoeken. Op deze manier maakt iedereen zijn of haar eigen creatie!
2. Laat de kinderen hun jampot vullen met water.
3. Nu kiezen ze de verschillende takjes die zij willen gebruiken voor in het potje en doen deze bij het water in. Druk de takjes goed naar beneden, zodat ze niet naar boven drijven.
4. De oudere kinderen mogen nu zelf twee plakjes afsnijden van de fruitsoorten die zij willen gebruiken. Zorg hierbij altijd voor voldoende begeleiding.
5. De gesneden plakjes fruit worden nu bovenop de takjes gelegd. Het fruit zal blijven drijven.
6. Haal het beschermbakje van het waxinelichtje af en leg het waxinelichtje op het bovenste schijfje fruit. Je kunt ook bolkaarsjes gebruiken.
7. Probeer jullie kaarsjes eventueel uit door deze aan te steken. Doe dit altijd zelf!

Tip

Maak deze drijfkaarsen ook eens in een ander thema, zoals kerst. Welke geuren en kleuren horen hierbij? En welke takjes en andere dingen kunnen we in het potje met de drijfkaars toevoegen of er een echt kerstpotjes van te maken? Voeg bijvoorbeeld eens kaneelstokjes en sinaasappel toe.

Bron:

- <https://www.freebiefindingmom.com/mason-jar-luminaries-homemade-bug-repellent/>

Smakelijke fruitschildpad

Maak van fruit een eetbare schildpad

Van divers groen fruit kun je een schildpad maken. Maak jij er ook eentje?

Duur	: 15 minuten
Vorbereidingstijd	: 15 minuten
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Cognitieve ontwikkeling: Kleuren en vormen, Sorteren en ordenen• Creatieve ontwikkeling: Beeldende expressie• Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek, Sensomotorische ontwikkeling
Doelgroep	: Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar
Soort activiteit	: Eten en drinken
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- divers (groen) fruit, bijvoorbeeld appels, kiwi, druiven
- schilmesjes
- eetbare oogjes of voedselstift
- eventueel cocktailprikkers

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Stimuleer de **fijne motoriek** van het kind bij het snijden van het fruit. Bespreek samen wat een schildpad is en hoe hij eruit ziet. Benoem ook de verschillende soorten fruit die jullie gebruiken om de schildpad te maken (**mondelijke taalontwikkeling**).

Introductie

Bespreek samen met de kinderen hoe een schildpad eruit ziet. Heb je misschien afbeeldingen in boeken die je kunt bekijken? Heb je misschien een speelgoedfiguur om te bekijken? Bekijk ook de diverse voorbeelden op de foto's. Heb jij al een idee hoe je een schildpad kunt maken? Welk fruit is er beschikbaar?

Lees samen eventueel het boek 'Een schildpad was zijn schildje kwijt', geschreven door Marjet Huiberts. Dit boek sluit goed op deze activiteit aan. Schildpad heeft namelijk overal gezocht, maar kan zijn schildje nergens vinden. Hij wordt er heel verdrietig van, want wat moet een schildpad zonder schild? Kunnen wij een schild van fruit maken voor de schildpad?

Aan de slag!

Snijd vervolgens de verschillende soorten fruit in stukken die je graag wil gebruiken voor de schildpad. Maak nu met fruit je eigen creatie. Je kunt het schild bijvoorbeeld maken van een plakje kiwi en druiven gebruiken voor het hoofd en de poten. De oogjes kun je maken met eetbare oogjes of voedselstift.

Vergeet geen foto's te maken van het eindresultaat. Geniet daarna van het lekkere fruit.

Pompon egeltjes

Egeltjes gemaakt van pompon

Het is herfst, het is koud en nat buiten. De egel begint bijna aan zijn winterslaap. Zullen we een warme vacht voor hem maken?

Duur	: 60 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Benodigheden

- stevig bruin karton
- wol
- bijlage geprint
- schaar
- zwarte stift of wiebeloogjes

Wat is een egel?

Een egel staat vooral bekend om zijn stekelige vacht. Als er gevaar dreigt, rolt de egel zich op tot een bolletje. Je ziet dan alleen nog maar stekels. Egels kunnen heel goed ruiken, ze ruiken insecten tot wel 3 centimeter onder de aarde. Daarentegen zijn hun ogen wat minder scherp maar ze kunnen wel kleuren zien. Bij het lopen houdt de egel zijn buik dicht bij de grond. Zijn poten zijn vrij lang, maar die houdt de egel tijdens het lopen gebogen. De egel is een echte insecteneter, hij is gek op regenwormen, rupsen en kevers. Mocht je een egel in de tuin vinden, zet dan maar een schaalje kattenvoer neer, daar houden egels van.

Aan de slag!

In de herfst zie je weleens egeltjes tussen de bladeren door lopen, nu gaan we zelf een egeltje maken. Niet eentje met scherpe stekels, maar lekker zacht van wol.

- Zorg dat je de bijlage van het egeltje uitknipt.
- Trek dit **2x** over op bruin karton en knip beide egels uit.
- Knip in het midden van de egel een gat, daar kan later de wol doorheen. Doe dit bij het andere egeltje op precies dezelfde plek.
- Leg nu de twee kartonnen egels op elkaar. We gaan de egels omwinden met de wol. **Let op: dit doen we alleen met het lijfje, het hoofd van de egel blijft vrij.** Doe de wol door het gat en wikkel vervolgens om het lijfje, doe dan de wol weer door het gat. Ga net zo lang door totdat je egel mooi omwonden is om zijn lijfje en je de wol niet meer door het gat krijgt.
- Houd je vinger in het gat en knip de wol rondom los. Doe dit door met een schaar tussen de kartonnetjes te knippen.
- Wind een touw om het midden van de wol, als de wol helemaal los geknipt is, tussen de twee kartonnetjes in. Knoop het touw goed vast, anders vallen er stukjes wol uit.
- Teken met een zwarte stift oogjes op de egel of plak er wiebeloogjes op. Hoe leuk is jouw egel nu geworden?!

Tip

Je kunt natuurlijk elke kleur gebruiken die je wilt, of probeer iets anders te maken dan een egel. Wie weet hebben jullie straks allemaal leuke pompon spinnen, eekhoorns of vossen op de BSO!

Zelf een egel pompon maken

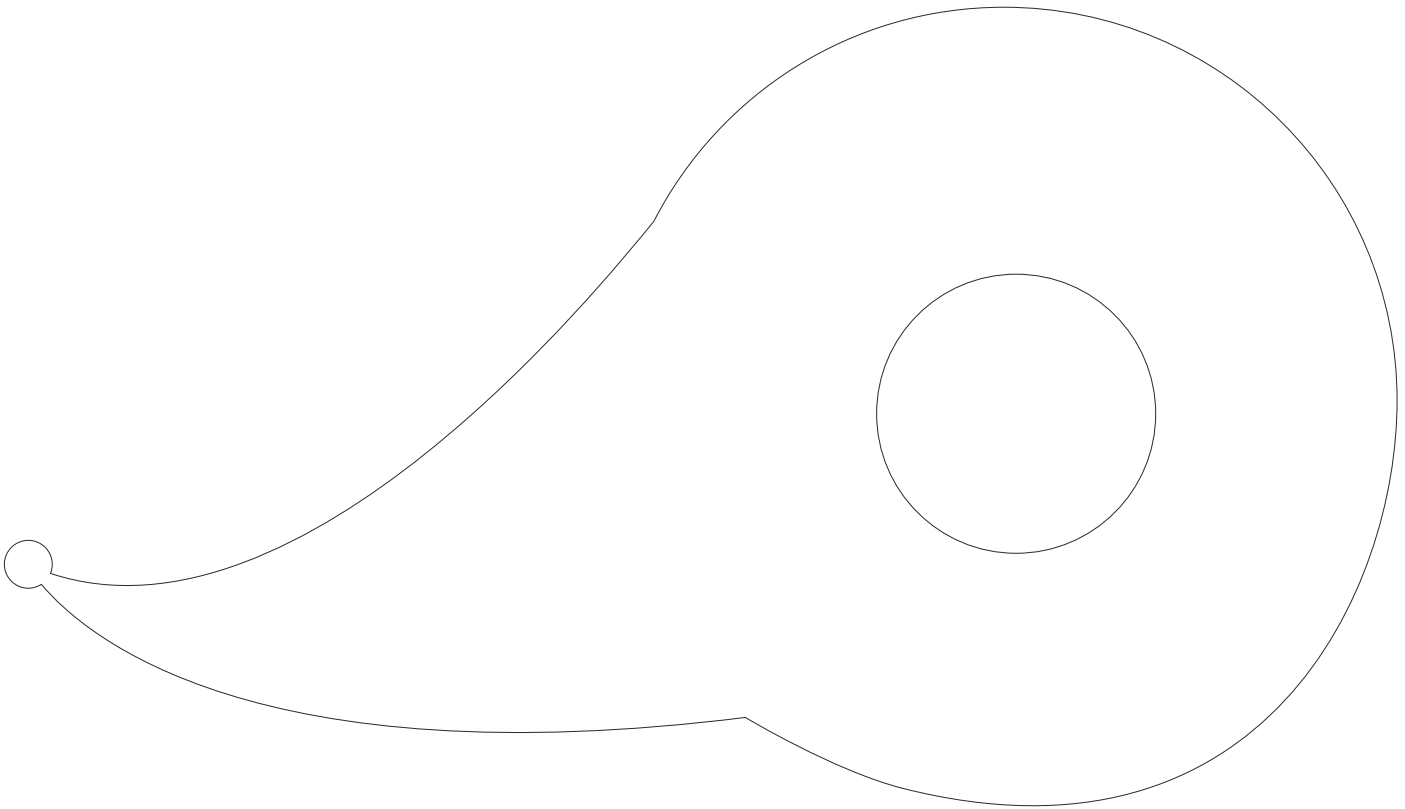
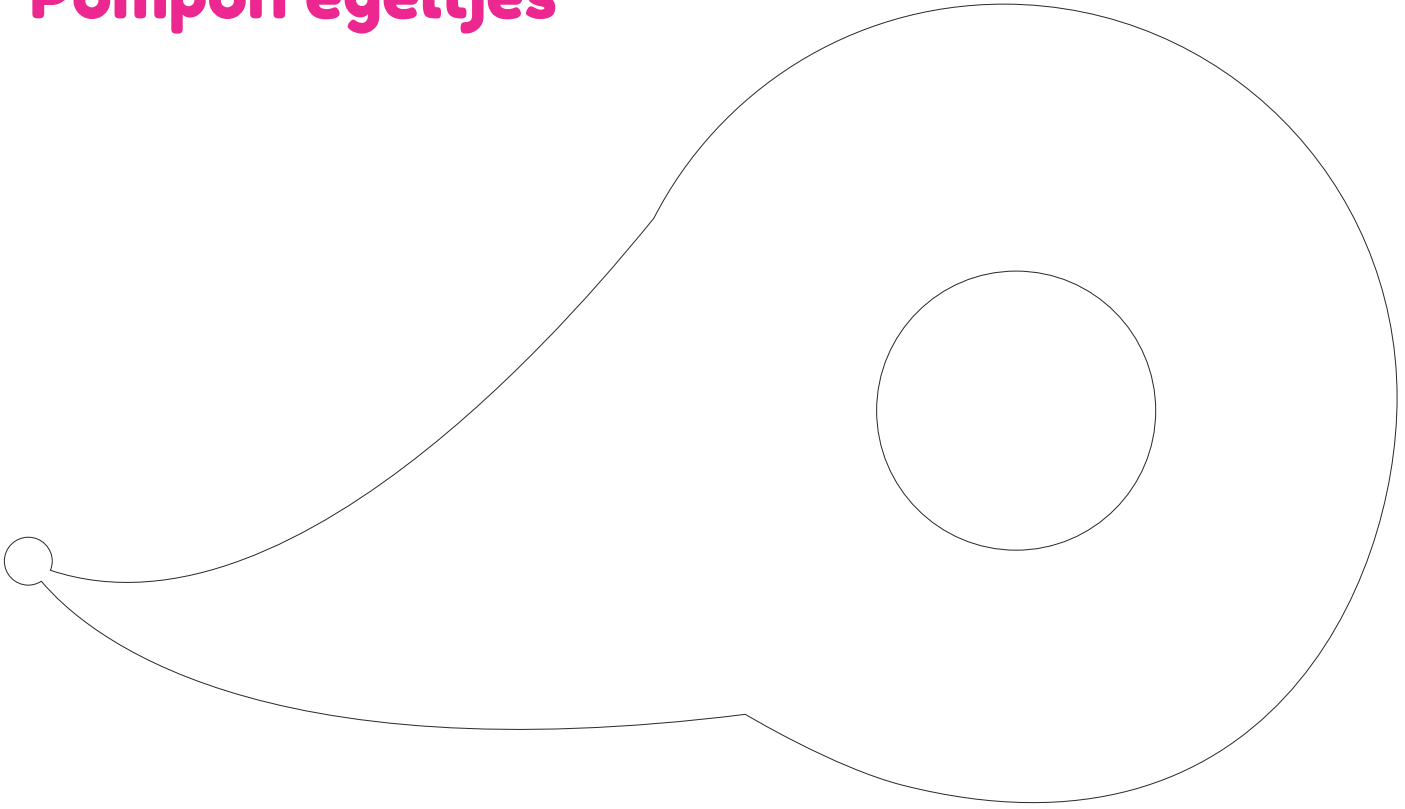
- <https://www.youtube.com/watch?v=MMXSwO16mo>

Bron

- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Egel>

Pompon egeltjes

Kriebelende insecten

Ga buiten op onderzoek uit en bekijk verschillende insecten

Mieren, lieveheersbeestjes, torretjes en misschien wel een spinnetje... We gaan ze van dichtbij bekijken. Eigenlijk zijn ze helemaal niet eng, maar juist heel mooi! Tuur je mee?

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 15 minuten
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Cognitieve ontwikkeling: Kleuren en vormen, Sorteren en ordenen• Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek, Sensomotorische ontwikkeling• Sociaal-emotionele ontwikkeling: Omgaan met anderen, Wereldoriëntatie, Zelfbeeld, Zelfstandigheid• Taalontwikkeling: Mondelinge taalontwikkeling
Doelgroep	: Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar
Soort activiteit	: Natuur
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- insectenpotjes (kunnen ook glazen potjes zijn met een deksel waarin je gaatjes slaat met hamer en spijker)
- kleine insecten van buiten
- eventueel boeken over insecten
- optioneel: loep of vergrootglas (1 per kind of samen delen)
- optioneel: accubak
- evt. bijlage

Vorbereiding

Ga samen met de kinderen naar buiten op zoek naar kriebeldiertjes. Stop ze vervolgens in een (loep) potje. Vertel aan de kinderen dat we dit doen om ze even goed te bekijken, maar dat we ze dan weer vrij laten! Ze horen in de natuur. Ter voorbereiding kun je insectenboeken halen in de bibliotheek. Je kunt dan samen met de kinderen de gevonden insecten opzoeken in het boek en zo meer over ze te weten komen.

Introduceer de activiteit

Vertel aan de kinderen dat we vandaag buiten beestjes gaan zoeken. Hebben ze dit al wel eens gedaan? Welke beestjes hebben ze toen gevonden? Geef uitleg aan de kinderen dat we goed voor de natuur moeten zorgen en dat we voorzichtig het beestje moeten oppakken. Ook kun je samen een boekje lezen. Suggesties:

- Beestje waar ben je?, Ingela P. Arrhenius
- Rupsje Nooitgenoeg, Eric Carle
- Het eenzame vuurvliegje, Eric Carle
- De krekel die niet tsjirpen kon, Eric Carle

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Je stimuleert de **wereldoriëntatie** van het kind door het kind kennis mee te geven over de natuur. Welke dieren vinden we allemaal? Waar leven ze? Wat eten ze? et cetera. Tijdens het onderzoeken van de beestjes gebruikt het kind zijn **fijne motoriek**. Ook voelt het kind zand, takjes, gras, steentjes, enz. tijdens het zoeken. Dit stimuleert de **sensomotorische ontwikkeling**. Het kind leert tijdens deze activiteit met anderen om te gaan. Zowel met andere kinderen als met de insecten (**sociaal-emotionele ontwikkeling**). Ook krijgt het kind het besef dat de mens goed voor de natuur moet zorgen (**zelfbeeld**). Verder stimuleer je de **zelfstandigheid** van het kind door het kind zelf naar insecten te laten zoeken. Welke insecten kan het kind zelfstandig vinden in de natuur? Benoem samen wat jullie vinden en wat jullie tegenkomen in de natuur. Zo stimuleer je zowel de **mondelijke taalontwikkeling** als de **cognitieve ontwikkeling**.

Kortom deze activiteit stimuleert verschillende ontwikkelingslijnen op allerlei gebieden.

Kriebelbeestjes bekijken

Als de insecten in de potjes zitten kun je er samen naar gaan kijken. Het ene kind zal het heel interessant vinden en een ander vindt het misschien wat eng. Begeleid de kinderen hierin. Door voor te doen hoe je voorzichtig met dieren omgaat en hoe je ze verzorgt, door het zien van 'zorgen voor de natuur' leren kinderen dieren respecteren en waarderen. Ze voelen zich er verantwoordelijk voor en dat sluit aan bij hun sociale ontwikkeling. Praat over de diertjes. Hoe zien ze eruit, wat eten ze denk je, hoe heten ze? Aan het eind van de activiteit of aan het einde van de dag zet je de diertjes weer terug in hun eigen leefomgeving. Zo leren peuters afscheid nemen van de kleine diertjes.

Het zoeken naar wormen kan ook heel spontaan ontstaan, bijvoorbeeld doordat één van de peuters een exemplaar vindt tijdens het tuinieren of het buiten spelen. Na een regenbui komen wormen vaak boven de grond. Reageer enthousiast of verbaast bij het vinden van een dikke, kronkelende worm: 'Waar komt die dikke worm nu vandaan?' Betrek de peuters in je verwondering en vertel dat de worm in de grond leeft. Doe de regenworm in een loeppotje, zodat alle peuters het diertje goed kunnen bekijken.

Stel vragen als: 'Welke kleur heeft de worm?' 'Zie je zijn kop?' Zet de worm na een tijdje weer terug in het perk, of doe hem als je er binnen nog mee aan de slag wil in een glazen potje met wat aarde en blaadjes.

Suggestie: je kunt op de groep ook dieren houden. Doe bijvoorbeeld slakken in een accubak. Als je een slak op een zwart vel papier zet, is het slakkenspoor mooi te zien. Een vlinderbak op de groep is een andere mogelijkheid.

Tips

Over het algemeen vinden kinderen het erg leuk om op zoek te gaan naar insecten. De spanning van wat ze vinden en hoe ze ervoor kunnen zorgen, zorgt voor plezier. Geef goed aan tijdens deze activiteit dat de kriebelbeestjes in de natuur thuis horen! Ze kunnen namelijk niet lang leven in een potje.

De vlinderstichting

Bij de vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl) kun je pakketjes met eitjes, rupsen en poppen van het koolwitje bestellen. Peuters kunnen dan van alles ervaren: Ze maken kennis met de levensfasen van eitje, rups, pop tot vlinder; Ze ervaren dat rupsen planten (koolbladeren) eten; Ze zien dat vlinders een lijfje met pootjes en vleugels in plaats van armen en benen hebben; Ze zien dat vlinders kunnen lopen en vliegen of fladderen; Ze zien dat vlinders van de bloemen 'snoepen'.

Boekentips

- Insecten & kriebeldiertjes: een handige natuurgids voor kids van Antoine Brin kan een handig hulpmiddel zijn!
- Ook Spot het insect, met meer dan 100 stickers van Tom Jackson kan een ideaal hulpmiddel zijn. Niet zozeer voor de kinderen misschien (pas vanaf een jaar of 8 is dit geschikt om zelf te lezen) maar meer voor jezelf voor extra info. Dit is een kleurrijke en leuke beginnersgids waarmee je een kijkje neemt in de wondere wereld van insecten. Met fotografische gegevens van meer dan 100 insecten en griezelige kruiers, waaronder de honingbij, tapijtkever, veldsprinkhaan, krabspin, huisvlieg, zigeunermot, en nog veel meer. In een bondige tekst worden de belangrijkste kenmerken besproken en informatie gegeven over wat de insecten eten, waar ze leven, en of ze alleen leven of in kolonies. Met de bijbehorende stickers worden de kinderen uitgedaagd om hun bevindingen vast te leggen en zo hun eigen insectendagboek bij te houden.

Beestjes observeren

MIER

PISSEBED

BIJ

**ZWARTE
WEDUWE**

HOMMEL

VLINDER

RUPS

**DUIZEND
POOT**

CICADE

MEIKEVER

KREKEL

KAKKERLAK

**WANDELLENDE
TAK**

VLO

HUISVLIEG

**SPRINK-
HAAN**

HOORNAAR

LIBELLE

**AARD
WORM**

**LIEVEHEERS
BEESTJE**

MOT

MUG

OORWURM

**BID
SPRINK
HAAN**

SLAK

SPIN

WESP

TERMIET

SNUITKEVER

**NAAKT-
SLAK**

Dolle draken

Een draak van chenilledraad maken

We gaan aan de slag om een draak van chenilledraad te maken. Draai, knip en plak je toffe draak in elkaar. Welke kleur gebruik jij?

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 5 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- chenilledraad (4 chenilledraden per draak)
- foamvellen of papier
- ijslolly stokjes (1 stokje per draak)
- scharen
- wiebeloogjes
- stevige lijm of lijmpistool
- optioneel: (vis)draad

Wat gaan we doen?

We maken een draak van chenilledraad, een ijslolly stokje en foamvellen of papier. Deze benodigdheden kun je in de meeste (hobby)winkels kopen. De draak kan het best **onder begeleiding** van een volwassene gemaakt worden, vanwege het werken met een lijmpistool. Deze kan erg **heet** worden! Je kunt er ook voor kiezen om de poten, horens en staart met stevige lijm vast te plakken. Probeer wel van tevoren uit of de elementen goed blijven plakken met jullie lijm. Voor de **jongere kinderen** kan deze draak best ingewikkeld zijn. Bij het kopje 'Variaties' staan allemaal afbeeldingen van andere draken die je kunt maken. Hier zijn de standaard benodigdheden als papier, verf en een eierdoos voor nodig.

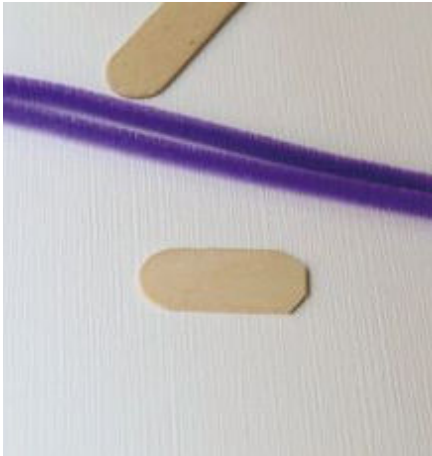
Aan de slag!

Stap 1: knip een stukje, zo groot als een vingerkootje, van je ijslolly stokje af. Rond het stokje mooi af met behulp van de schaar. Help de kinderen hier wanneer nodig bij.

Stap 2: om de kop te maken, vouw je het uiteinde van het chenilledraad in een cirkel rond. Wikkel het draad vervolgens een paar keer rondom de cirkel, om het hoofd wat meer diepte te geven. Laat het uiteinde recht, dit wordt de nek.

Stap 3: leg het rechte uiteinde van de nek op het afgeknipte ijslolly stokje. Neem een tweede chenilledraad en wikkel deze strak om de nek en het ijslolly stokje, beginnend net onder het hoofd. Wikkel het dan verder om het stukje ijsstokje, dit wordt het lichaam.

Stap 1

Stap 2

Stap 3

Stap 4: stop een derde chenilledraad onder de andere chenilledraad vast, zodat je met deze kan doorwikkelen. Aan het einde houd je een stuk over, dit wordt de staart.

Stap 5: knip horens en een staart uit de foam vellen of het papier en plak deze vast op de draak.

Stap 6: lijm de wiebelogen vast.

Stap 7: knip vier poten van de chenilledraad en plak deze vast aan de draak. Je mag zelf weten hoe lang je de poten wilt hebben.

Stap 8: knip vleugels en poten uit de foamvellen of papier en plak deze op.

Stap 9: laat je draak drogen.

Stap 4

Stap 5, 6 en 7

Stap 8 en 9

Bekijk in dit filmpje hoe je stap voor stap de draak maakt:

- <https://www.youtube.com/watch?v=rIBaaPl5sbc>

Bron

- <https://frugalfun4boys.com/pipe-cleaner-dragons/>

Variaties

- Worden jullie enthousiast van de draken? Maak er dan twee! Eén voor op locatie en één voor mee naar huis. Misschien kunnen jullie een tafel maken waar alle draken op gezet kunnen worden of aan (vis)draad in de ruimte hangen. Zo lijkt het of de draken echt vliegen.
- Voor de jongere kinderen kan de draak van chenilledraad heel erg lastig zijn. Hieronder hebben we een aantal afbeeldingen die je als inspiratie kunt gebruiken om je eigen draak te knutselen.

Bron

- <https://www.kidsproof.nl/amersfoort/knutselvoorbeelden-schminkvoorbeelden-kinderrecepten/kidsproof/vuurspuwende-draak>

Tips

Wil je nog meer draken maken? Kijk dan eens in onze database naar de [vuurspuwende draak](#) of de [lange draak van bierviltjes](#). Doe je liever een actieve activiteit met het thema draken? Kijk dan eens naar het spannende tikspel [Joris en de draak](#).

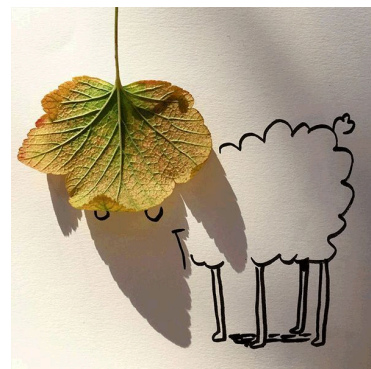

Schaduwkunst

Speel met licht en schaduw en maak mooie kunstwerken

In een spel met licht en schaduw gaan we proberen bijzondere tekeningen te maken.

Duur	: 60 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Schaduwkunst van Vincent Bal

Vincent Bal maak van de schaduw van dagelijkse objecten grappige tekeningen. Hij tovert de schaduw van een klokhuis in een uil en het dopje van een beukenootje in een egel. Het is niet makkelijk, maar wij gaan ook spelen met licht en schaduw en proberen we hier grappige tekeningetjes van te maken.

Instagram account van Vincent Bal

- https://www.instagram.com/vincent_bal/

Wat heb je nodig?

- Papier
- Potlood
- Gum
- Een zaklamp per kind
- Eventueel kneedgum
- Veel verschillende dagelijkse voorwerpen
- Eventueel internet om nog meer voorbeelden te bekijken

Hoe maak je schaduwkunst?

Ga op zoek naar alledaagse materialen op de groep. Leg deze op een wit vel papier en schijn je zaklamp er in verschillende hoeken op. Je zult zien dat vormen veranderen als je de lamp dichterbij of verder weg laat schijnen of meer naar links of rechts beweegt. Kijk bij het bewegen van het licht of je iets in de schaduw ziet. Soms zie je direct iets in de schaduw en soms moet je iets langer kijken (of op zoek gaan naar een nieuw voorwerp).

Handige voorwerpen waar je vast iets in ziet: een ui, een dopje van een eikel, een blaadje, een nietmachine, een takje.

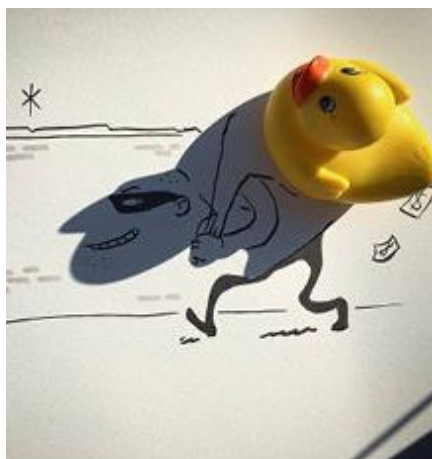
Zodra je het licht vanuit de goede plek laat schijnen, begin je te tekenen. Probeer met je linkerhand de zaklamp in de juiste positie te houden terwijl je met je andere hand tekent. Het is belangrijk dat je het licht in de juiste positie houdt, anders klopt je tekening straks niet meer. Als je klaar bent, laat je een leidster een foto maken. Alleen op die manier blijft je kunstwerk behouden!

Tips

In de bijlage vind je heel veel voorbeelden ter inspiratie. Misschien blijft een voorwerp niet goed staan, gebruik dan een beetje kneedgum ter ondersteuning. Vincent Bal heeft ook een boek gemaakt: Shadowology

- <https://www.youtube.com/watch?v=NInkHoukCOI>

Freek Vonk Vlog

Maak een filmdagboek over dieren uit de natuur

'On-ge-loof-lijk! Kijk die vleugels!' We maken een echt filmdagboek net als Freek Vonk. Camera klaar? Actie!

Duur	: 60 minuten
Vorbereidingstijd	: 15 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Cognitieve ontwikkeling, Creatieve ontwikkeling, Sociaal-emotionele ontwikkeling, Taalontwikkeling
Doelgroep	: 8-12 jaar
Soort activiteit	: Media, Natuur
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- (film)camera (een mobiele telefoon, tablet of ipad kan natuurlijk ook)
- dierenboeken of tablet met internet om informatie op te zoeken
- optioneel insectenpotjes of glazen (appelmoes)potten
- optioneel 'gevaarlijke' knuffeldieren
- optioneel computer/laptop met montageprogramma
- optioneel montage app op je telefoon of tablet
- pen en papier

Wat gaan we doen?

Een vlog is een soort dagboek op internet in de vorm van filmpjes. Je hebt vast wel eens een vlog gezien; een zelfgemaakt televisieprogramma of videoblog. Niet gemaakt door professionals, maar door 'gewone' mensen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan Enzo Knol of PewDiePie. Deze keer worden we zelf een vlogger en maken we onze eigen videoblog over dieren. Zo worden we een echte Freek Vonk!

Wie is Freek Vonk?

Freek Vonk is Nederlands meest bekende bioloog en wetenschapper, voornamelijk gespecialiseerd in reptielen. Al tijdens zijn studie verschijnt hij in veel tv-programma's om te vertellen over dieren. Omdat hij dat zo goed doet, mag hij in 2012 zijn eerste eigen programma gaan maken: 'Freek op Safari'. Daarna volgen vele andere programma's als 'Freek in 't Wild' en de 'Super Freek Show'. Naast televisie en YouTube heeft Freek zijn eigen tijdschrift, 'Wild van Freek', voor alle jongens en meiden die gek zijn op wilde dieren en Freek Vonk. In het tijdschrift liften we mee in zijn rugzak naar onbereikbare plekken en staan oog in oog met de wilde dieren die hij tijdens zijn reizen tegenkomt. Eenmaal per jaar geeft Freek meerdere shows in AFAS Live, onder de titel 'Freek Vonk Live'. Kijk voor filmpjes en vlogs van Freek Vonk op zijn eigen YouTube-kanaal 'Freek TV':

<https://www.youtube.com/channel/UChH3AsxZuMMWeySCcFSiB8w>

Dit is Freek Vonk op YouTube

- <https://www.youtube.com/watch?v=RZbxoSQWrvA>

Voorafgaand aan de vlog

- Verzamel de materialen en zet alvast wat voorbeeldvlogs en video's uit 'Freek TV' op YouTube klaar voor de kinderen om straks te bekijken.
- Print de bijlage per persoon of per team (afhankelijk van hoe jullie de vlog gaan opnemen).
- Zorg ervoor dat de telefoon of camera opgeladen is.
- Leg dierenboeken klaar met informatie of zorg ervoor dat er een tablet of laptop beschikbaar is met internet, zodat de kinderen straks informatie op kunnen zoeken over hun dier.
- Maak eventueel van tevoren alvast duo's of drietallen die samen de vlog gaan maken. Je kunt dit ook in overleg met de kinderen zelf doen.

De vlogvoorbereiding

- Geef de kinderen allereerst **uitleg over wat een vlog precies is** en laat wat voorbeelden zien.
- Vraag de kinderen wat zij allemaal weten over **Freek Vonk** en vul de informatie eventueel aan. Laat de video over Freek Vonk zien.
- **Verdeel de kinderen in duo's** of drietallen. Je kunt er ook voor kiezen de kinderen allemaal individueel een vlog te laten opnemen die jij, als pm'er, filmt. De kinderen kunnen natuurlijk ook zelf filmen!
- Laat de teams **een dier buiten gaan zoeken**. Wellicht is er een kinderboerderij in de buurt waar je de vlogs op mag nemen? Maar je kunt natuurlijk ook voor een insect of spin kiezen. Deze laatste kun je eventueel bewaren in een insectenbewaarpotje of een jam- of appelmoespot met gaatjes in de deksel. Laat je hem daarna weer vrij?
- Na het **bestuderen van het dier** gaan we naar binnen om **informatie op te zoeken over het dier**. Dit kan op internet of in dierenboeken. Laat de kinderen aantekeningen maken voor in hun vlog. Gebruik hiervoor eventueel de bijlage met de voorbeeld vlogtekst.
- Laat de kinderen nu hun **vlogtekst uitschrijven**. Gebruik eventueel de voorbeeldvlog uit de bijlage en vul deze in. Zoek de antwoorden op de vragen op internet of haal deze uit boeken. De kinderen kunnen de vlog meerdere keren opnemen, waarbij er telkens gewisseld wordt van presentator óf ze presenteren samen óf met z'n drieën en verdelen daarbij de tekst.

Vloggen maar!

Het maken van het uiteindelijke filmpje (de vlog) kan op twee manieren:

- Zonder montage

Technisch is dit de meest makkelijke manier. Je pakt je mobiel of tablet, zet de camera aan en... filmen maar! Als het verhaal verteld is dan zet je de camera weer uit en dan is je vlog klaar. Heel simpel! Er zitten wel een paar grote nadelen aan deze manier van werken. De vlog moet namelijk 'in één keer goed zijn'. Je kunt niet snel naar andere plekken gaan om te filmen. En de vlog wordt al gauw te langdradig. Kies je ervoor om het zo te doen, zorg er dan voor dat de kinderen zich heel goed hebben voorbereid en dat ze echt een goed verhaal te vertellen hebben. Een tip: maak eerst een proefopname. Of misschien wel twee. Dan wennen ze vast aan de camera en dat is meteen een goede oefening. Het kan handig zijn om van tevoren te bedenken hoe lang het moet duren en ook strak op de tijd te letten. Want niets is zo vervelend als kijken naar een filmpje dat veel te lang duurt en waarin te weinig gebeurt.

- Met montage

Professionele vloggers en televisiemakers monteren hun filmpjes allemaal. 'Monteren' betekent: alle opnamen bekijken, de beste stukjes uitkiezen en die aan elkaar plakken in een volgorde die je zelf wilt. In de montage kun je je vlogs ook voorzien van muziek en titels. Monteren kun je doen met een videobewerkingsprogramma. Heb je een computer of laptop, dan is Windows Movie Maker een veelgebruikt programma. Voor Apple wordt iMovie vaak gebruikt. Maar monteren kan ook zonder computer. De meeste videobewerkingsprogramma's hebben ook apps waarmee je eenvoudige montages kunt maken op je smartphone of tablet. Voor sommige apps betaal je een paar euro, maar er zijn ook gratis apps. Een tip: laat je niet bij voorbaat afschrikken door de techniek. Als je een simpel programma gebruikt, dan is videomontage echt niet zo moeilijk. Je moet het natuurlijk wel leuk vinden om te doen. Een vlog wordt er in elk geval altijd beter van!

Zorg ervoor dat de andere groepjes stil zijn als je bezig bent een vlog op te nemen. Laat ze kijken naar de opnames of bied een andere activiteit aan wanneer het te druk/rumoerig wordt.

Montagetips voor je vlog

- <https://www.youtube.com/watch?v=z3omlul7wuE>

Montage-apps

Heb je wat budget, dan is de mobiele versie van iMovie een hele geschikte. Deze kost vijf euro en is er voor iPhones en iPads. Voor de Android kun je denken aan Pinnacle Studio. Dit kost drie euro. Een goede gratis app is 'Splice', die is ook geschikt voor iPhones en iPads. Een gratis app voor Android is Magisto. Maar uiteraard zijn er nog veel meer.

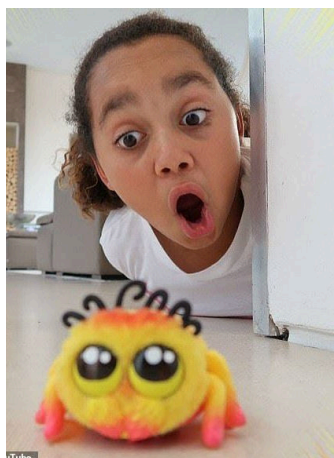
De vlogvertoning

- Als je in de gelegenheid bent de filmpjes te monteren, zal de vertoning niet gelijk dezelfde dag kunnen plaatsvinden. Spreek in dit geval bijvoorbeeld af om de opnames in het begin van de week te doen en plan de vertoning aan het einde van de week.
- Echte vlogs kun je natuurlijk zien op YouTube en/of Facebook. Omdat je op je BSO rekening moet houden met de privacy van de kinderen mag je de vlogs niet zomaar op YouTube of Facebook zetten. Je kunt eventueel een YouTube kanaal van je BSO aanmaken en daar de filmpjes met een beschermde link opzetten. Zo kunnen alleen mensen naar wie je de link stuurt de filmpjes bekijken. Overleg dit goed met je leidinggevende!
- Mocht het niet mogelijk zijn de filmpjes op YouTube te zetten, kun je er ook voor kiezen om ze gewoon op je laptop te zetten en met behulp van een beamer te vertonen. Het is leuk om hiervoor bijvoorbeeld ook de ouders uit te nodigen.
- Lukt dat ook niet dan kun je de vlogs natuurlijk altijd aan de kinderen laten zien op je tablet, laptop of telefoon.

Hilarische variatie met 'gevaarlijke' dieren

In plaats van op zoek te gaan naar dieren in de natuur, kun je de vlog ook maken met (gevaarlijke) knuffels, knuffelkostuums of zelfgemaakte (kartonnen) dieren. Vraag de kinderen bijvoorbeeld hun meest gevaarlijke knuffel mee te nemen. Wat dacht je van een knuffel slang, handpoptijger of kartonnen krokodil? Doe de vlog voor de rest zo serieus mogelijk en je maakt vast en zeker een supergrappig filmpje!

Ga je het filmpje nog monteren? Voeg dan spannende dierengeluiden toe.

Bronnen

- <https://www.freekvonk.nl/>
- <https://www.youtube.com/channel/UcKH3AsxZuMMWeySCcFSiB8w>

Voorbeeldtekst Freek Vonk Vlog

Welkom bij in het wild. (jouw naam)

..... (jouw naam) hier! Ik ben bioloog en gek op alle dieren. Het maakt mij niet uit of ze gevaarlijk zijn, giftig, lief, harig, klein of groot. Alle dieren zijn voor mij even bijzonder!

Al vanaf jongs af aan ben ik gek op dieren en daarom ben ik vaak te vinden op de meest afgelegen plekken van de wereld op zoek naar de gaafste dieren!

Hoe meer we over dieren weten, hoe beter we ze kunnen beschermen.

En daarom onderzoek ik ze in het wild.

Vandaag ben ik op BSO (naam van jullie BSO) en gaan we het hebben over de (jouw dier) die hier in het wild leeft!

Kijk eens! Het is on-ge-loof-lijk! Wat een prachtig beestje!

(Beschrijf de omgeving waarin jouw dier leeft en film de omgeving)

De omgeving van de (jouw dier) ziet er zo uit:

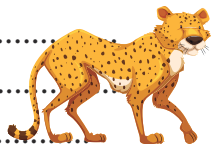
.....
.....

(Vertel nu allerlei weetjes over jouw dier)

De (jouw dier) kan jaar/dagen oud worden encm/m groot. Hij weegt wel: kg. De vrienden van de (jouw dier) zijn de en de

Helaas heeft de (jouw dier) ook vijanden zoals de en de Hij eet voornamelijk en

(Vertel ook hoe jouw dier aan eten komt)
.....

(Beschrijf hoe jouw dier eruit ziet en film je dier van dichtbij)

Zo ziet de (jouw dier) eruit:

.....
.....

(Beschrijf wat jouw dier op dit moment doet en waarom)

Kijk eens wat de (jouw dier) nu aan het doen is! Hij is aan het Dit doet hij omdat

(Vertel nog 1 leuk weetje over jouw dier)

Wist je dat de (jouw dier).....

(Sluit af met deze tekst en steek je duim omhoog)

Dit was (jouw naam). Laterrrrrrrr!

Ontdek de slaapplek

Ga buiten op zoek naar verschillende dieren slaapplekken

Weet jij waar de dieren buiten slapen? Heb jij hun slaapplekjes wel eens ontdekt? Zoek maar mee!

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 10 minuten
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Cognitieve ontwikkeling: Sorteren en ordenen• Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek, Grote motoriek• Sociaal-emotionele ontwikkeling: Omgaan met anderen, Wereldoriëntatie• Taalontwikkeling: Mondelinge taalontwikkeling
Doelgroep	: Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar)
Soort activiteit	: Natuur
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- zoekkaart uit de bijlage
- potloden, krijtjes of stiften
- evt. lamineerapparaat
- evt. verrekijker

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Tijdens deze activiteit stimuleer je verschillende ontwikkelingsgebieden. Samen gaan jullie buiten op zoek naar verschillende slaapplekken van de dieren. Jullie gebruiken de **grote motoriek** tijdens het wandelen. Zien jullie een slaapplek van een dier? Dan vinken jullie dit af op de zoekkaart (**cognitieve ontwikkeling**). Het kind gebruikt zijn **fijne motoriek** bij het afvinken van de slaapplek. Deze activiteit voeren jullie samen uit (**sociaal-emotionele ontwikkeling**). Vertel wat over de dieren en hun slaapplekken (**wereldoriëntatie**) en ga hierover samen in gesprek (**mondelinge taalontwikkeling**).

Vorbereiding

Maak een keuze of je één zoekkaart print of dat je elk kind een eigen zoekkaart geeft. Je kunt kiezen voor een kleur variant of een zwart/wit variant. Lamineer de zoekkaart eventueel. Bedenk van te voren alvast een route die jullie kunnen lopen. Zorg ervoor dat je verschillende slaapplekken van dieren tegenkomt tijdens deze route, zodat jullie ook echt wat kunnen vinden.

Introduceer de activiteit

Deze activiteit is een onderdeel van het programma 'Ik ga logeren'. Wie gaat er wel eens logeren? En waar ga je dan logeren? Wat voor spullen neem je mee? En hoe zou dit bij de dieren zijn? Gaan zij ook wel eens logeren? Waar slapen de dieren? Ga hierover samen in gesprek. Lees evt. samen een boekje. Suggesties:

- Kriebel beestjes - Petr Horáček
- Wat is de tuin mooi - Emiri Hayashi
- Het bijzondere beestjesboek - Yuval Zommer

Vertel aan de kinderen dat we straks buiten op zoek gaan naar de slaapplekken van verschillende dieren.

Aan de slag!

Ga samen met de kinderen naar buiten nadat je de activiteit hebt geïntroduceerd. Maak een keuze of je zelf de zoekkaart bij je houdt of dat je de zoekkaart per kind uitdeelt.

Maak samen een wandeling en let op de dieren om je heen en zoek naar de slaapplekken van de dieren. Gebruik evt. een verrekijker. Zo kunnen we ze nog beter bekijken.

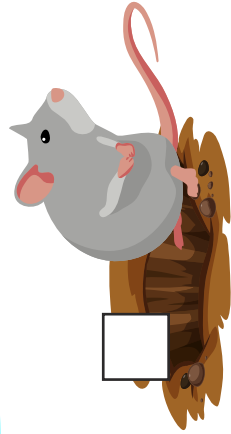
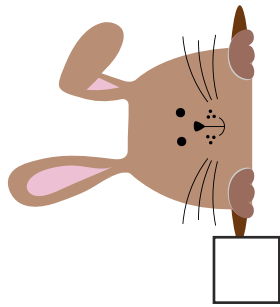
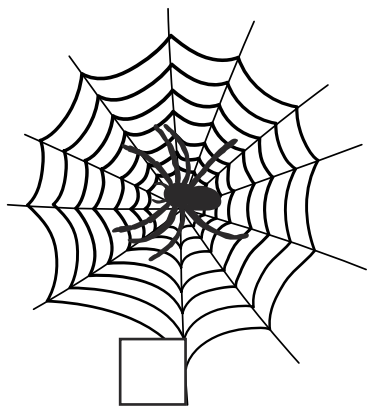
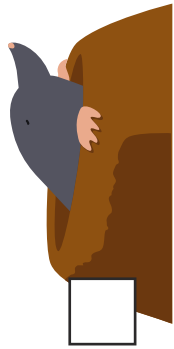
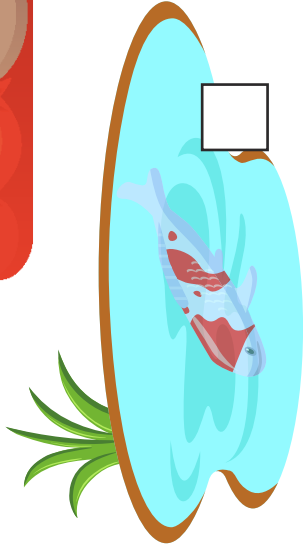
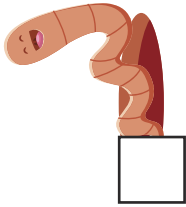
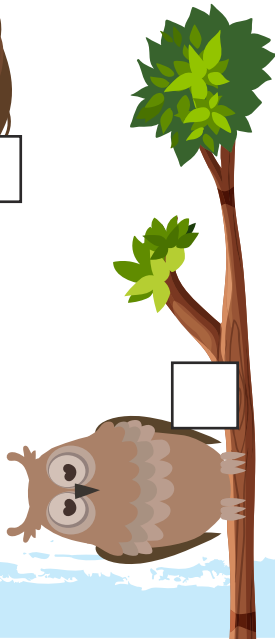
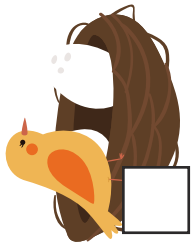
Misschien zien jullie wel:

- Een hondenhok?
- Een vogelhuisje in de tuin?
- Een spin in zijn spinnenweb?
- Een vijver met vissen?

Heb je iets gevonden? Dan kun je dit aankruisen op de zoekkaart. Maak evt. foto's van de slaapplekken die jullie gevonden hebben. Deze foto's kun je dan met ouder(s) delen.

ONTDEK DE SLAAPPLEK

Tape je naam!

Tape je naam en schilder er overheen om een gaaf kunstwerk te krijgen

Door gebruik te maken van afplaktape op canvas en wat verf schilderen we onze naam eenvoudig op het doek!

Duur	: 45 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Cognitieve ontwikkeling, Creatieve ontwikkeling, Taalontwikkeling
Doelgroep	: 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

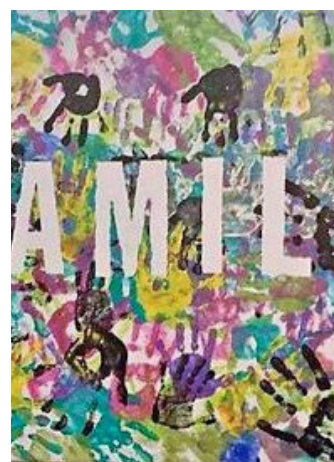
- afplaktape (doe het zelf zaak, Action)
- canvasdoeken of oude witte lakens
- kwasten
- verf naar keuze
- witte verf
- optioneel: verfschorten

Wat gaan we doen?

We tappen onze eigen naam, of de naam van iemand anders op het canvasdoek of een oud wit laken. Daarna schilderen we eroverheen en halen we de tape ervan af. Zo krijgen we een heel cool effect!

Aan de slag!

1. Schilder het doek of het laken in een ondergrondkleur naar keuze. Ook al wil je de ondergrond wit laten, dan nog is het aan te raden het doek wel te schilderen. Dit geeft namelijk een veel mooier beeld dan wanneer je alleen maar het canvas of laken ziet.
2. Zodra de ondergrond droog is breng je de tape aan. Je kunt je eigen naam tappen of de naam van iemand anders.
3. Schilder vervolgens de canvas in kleuren die je wilt en verwijder daarna de tape. Je kunt natuurlijk ook stempelen door een kwast op je doek te deppen.

Tip

Je kunt er ook voor kiezen om de activiteit over twee dagen of dagdelen te verdelen, zodat je niet hoeft te wachten tot de ondergrond droog is.

Bron:

- <http://theeducatorsspinonit.com/2013/05/easy-mothers-day-craft.html>

Beestachtige blikjes

Verskillende dieren gemaakt met platgedrukte frisdrankblikjes

We pletten de blikjes helemaal plat en maken er leuke beestjes van. We geven deze blikjes een tweede leven.

Duur	: 90 minuten
Vorbereidingstijd	: 5 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- lege blikjes frisdrank (platgedrukt)
- verf in kleuren naar keuze
- penselen
- schaar
- lapjes vilt in verschillende
- kleuren
- restjes papier
- lijm(pistool)
- plakoogjes
- voor de koe: zwarte kralen
- voor het varken: wattenstaafjes
- voor de koe en de beer: lint
- patronen uit bijlage geprint

Wat gaan we doen?

We gaan lege frisdrankblikjes een tweede leven geven; recyclen dus! We maken hier heel leuke dieren van. We hebben een bijlage gemaakt waarbij je een varken, koe of beer kunt maken. Maar uiteraard is het ook prima als je zelf iets ontwerpt!

Neem de tijd voor deze activiteit, want het kan even duren voordat het geverfde blikje is opgedroogd.

Aan de slag!

Tip vooraf: Print de bijlage uit voordat je met de activiteit begint.

Buig met je handen de blikjes plat waarbij je de bovenkant plat maakt en ombuigt naar boven zodat de opening van het blikje het mondje kan gaan vormen. Om het blikje goed plat te krijgen kun je er het beste even op gaan staan. Start nu met het verven van het blikje. Dit is een geklieder want de ondergrond van blik pakt best moeilijk. Verf een mooie laag en neem voldoende de tijd om dit te laten drogen.

Varken:

- Je kunt bloempatronen maken zodra de verf van de ondergrond voldoende gedroogd is. Doe dit door met een wattenstaafje in de verf te dopen en zo de bloempatronen aan te brengen. Laat ook dit weer goed drogen.
- Trek de onderdelen uit de bijlage over op het (roze) vilt. Knip de onderdelen vervolgens uit.
- Krul het staartstuk en lijm op zijn plaats.
- Knip 2 zwarte papierstukjes voor neusgaten en lijm op zijn plaats.
- Van zwart papier knip je 2 kleine vierkantjes voor de wimpers. Lijm dit op zijn plaats (of gebruik wiebeloogjes met wimpers). Lijm de wiebelogen vast.
- Knoop een stukje lint in een strikje en plak dit op zijn plaats.

Beer:

- Trek de onderdelen uit de bijlage over op het vilt. Kies zelf de kleuren die je wilt gebruiken. Voorbeeld: van bruin vilt knip je 2 armen, 2 oren, 1 snuit en 2 voeten. Van roze knip je 2 wangen en van rood knip je 1 tong. Van huidskleur knip je voetzolen voor elke voet. Van zwart knip je 1 neus.
- Laat vervolgens lichtjes de randen van de oortjes overlappen zodat er in elk oor een soort gleufje ontstaat.
- Lijm de oren op zijn plaats. Plak ook de ogen op zijn plaats.
- Zet nu met een zwarte viltstift een lijn naar beneden midden over de de snuit (zie foto). Plak ook de snuit, tong en wangetjes vast. Laat alles drogen.

Koe:

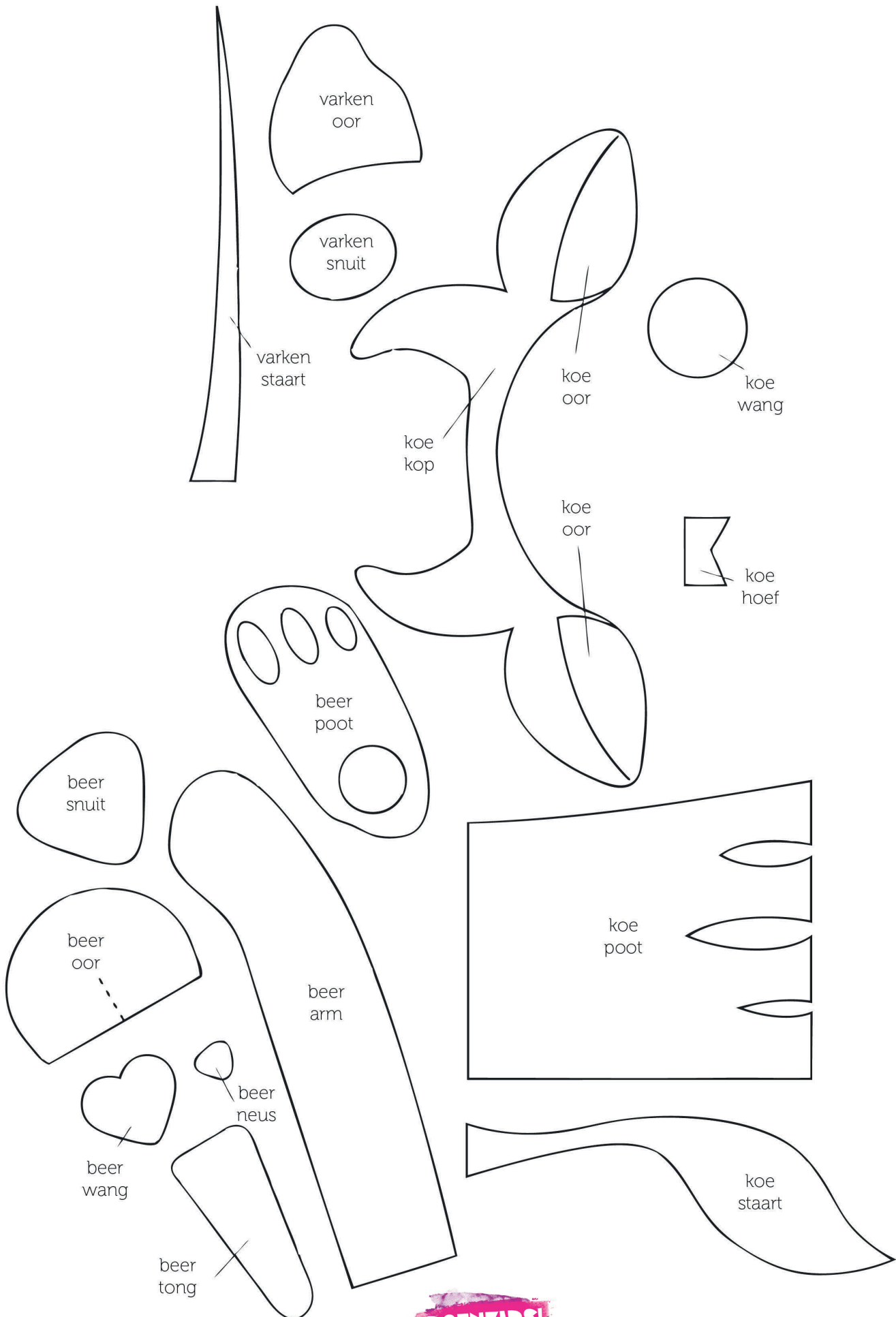
- Trek de onderdelen uit de bijlage over op het vilt. Kies zelf de kleuren die je wilt gebruiken. Voorbeeld: van zwart knip je 1 staart en 4 hoeven. Van roze knip je 2 wangen en 2 oren van wit, 1 hoorn / oor stuk en 1 benen stuk. Knip nu ook nog zwarte vlekken uit het vilt.
- Lijm alle onderdelen van de koe op zijn plaats. Knip uit zwart papier 2 stukken voor de neusgaten en lijm dit op zijn plaats.
- Lijm zwarte kralen op de plaats voor de ogen of gebruik wiebelogen (opplakogen).

Als je lijmt met het lijmpistool weet je natuurlijk zeker dat het goed vastzit. Laat de kinderen dit wel onder begeleiding gebruiken.

Je kunt er ook voor kiezen om de onderdelen met 'gewone' lijm op te plakken. Houd er dan wel rekening mee dat het even moet drogen.

Beestachtig goed recyclen!

Squishy ei

Een windei maken, door een rauw ei in azijn te leggen

Een ei met een zachte schaal kun je eigenlijk niets mee: we noemen het een windei. Wat grappig is: je kunt er zelf ook één maken!

Duur	: 10 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Cognitieve ontwikkeling, Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: 8-12 jaar
Soort activiteit	: Ontdekken, techniek en proefjes
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- rauw ei
- glas
- azijn
- water

Wat is een windei?

Een windei is een ei dat geen kalkschaal heeft. Dit ei bestaat alleen uit de vruchtzak met inhoud. Kippen kunnen om verschillende redenen windeieren leggen. Soms is dit af en toe, maar soms ook voor een langere periode.

Wij gaan een windei namaken door dit korte proefje uit te voeren. Hierna kun je een beetje voelen, en zachtjes knijpen kan ook. Niet te hard! Dan gaat het ei kapot. Het voelt best een beetje gek, maar het is toch wel erg gaaf om te zien.

Tip vooraf

Houd er rekening mee dat dit proefje zelf niet veel tijd kost, maar dat het wel langer duurt voordat je resultaat ziet. Het ei moet namelijk 3 dagen lang in het azijn gelegen hebben voordat je het er uit mag halen.

Kijktip

Hier laten ze het ei minder lang in het azijn liggen. Wij adviseren om toch drie dagen te wachten.

- <https://www.youtube.com/watch?v=BfQldy-CdRo>

Aan de slag!

- Leg een ei in een glas en schenk er zoveel azijn op tot het ei helemaal onderstaat. Kijk wat er gebeurt!
- Laat het ei één dag (24 uur) in de azijn liggen en kijk dan nog een keer wat er is gebeurd.
- Haal het ei de derde dag uit de azijn en spoel het af met water. Kijk en voel wat er met het ei gebeurd is. De harde eierschaal is verdwenen!

Bron:

- <http://www.24kitchen.nl/shows/smaakpupillen/news/info-fun/keukenlab/zelf-een-windei-maken>

Natuurlijke Mandala's

Ga buiten op zoek naar natuurlijke materialen en maak een Mandala

Mandala's zijn prachtige cirkelvormige figuren. We gaan een eigen Mandala maken, maar dan met natuurlijke materialen! Doe je mee?

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 10 minuten
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Cognitieve ontwikkeling: Getallen, Kleuren en vormen, Sorteren en ordenen• Creatieve ontwikkeling: Beeldende expressie• Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek, Sensomotorische ontwikkeling• Sociaal-emotionele ontwikkeling: Omgaan met anderen, Wereldoriëntatie• Taalontwikkeling: Mondelinge taalontwikkeling
Doelgroep	: Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar
Soort activiteit	: Creatief, Natuur
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- stokken
- steentjes
- schelpen
- zand
- bloemen
- bladeren
- dennenappels
- veren
- eikels
- takjes
- tasjes of mandjes
- evt. fototoestel
- evt. Mandala uit de bijlage

Vorbereiding

Zoek buiten naar een gebied waar de kinderen natuurlijke materialen mogen zoeken. Let op de veiligheid van de kinderen in dit gebied.

Introduceer de activiteit

Geef uitleg aan de kinderen over de activiteit. Vandaag gaan we buiten in de natuur een Mandala maken. Wie weet wat een Mandala is of hoe een Mandala eruit ziet? Het woord Mandala komt uit een oude Indische taal en betekent 'magische cirkel'. De basis van een Mandala is rond met een stip in het midden.

Laat een voorbeeld van een eenvoudige mandala zien en vertel dat wij dit buiten gaan maken. Dit voorbeeld kun je in de bijlage vinden of zoek zelf een plaatje van een eenvoudige Mandala.

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Tijdens deze activiteit stimuleer je verschillende ontwikkelingsgebieden. Allereerst geef je uitleg aan het kind wat een Mandala is en wat voor materialen we buiten gaan zoeken (**wereldoriëntatie**). Daarbij houden we rekening met elkaar tijdens het zoeken (**sociaal-emotionele ontwikkeling**). Het kind gebruikt zijn **fijne motoriek** bij het oppakken van de verschillende materialen. Daarbij voelt het kind verschillende structuren met zijn vingers (**sensomotorische ontwikkeling**). Hoe voelt een veertje? En hoe voelt een tak? Dan is het tijd om de Mandala vorm te geven. Je stimuleert hiermee het **cognitief geheugen**. Bekijk de verschillende kleuren en vormen en sorteer de materialen bij elkaar. Tel samen bijv. het aantal takjes, bladeren, etc. Je stimuleert tijdens deze activiteit de **mondelijke taalontwikkeling** door samen in gesprek te gaan en vragen te stellen.

Aan de slag!

Ga naar buiten met de kinderen en geef ieder kind een tas of mandje om spullen in te verzamelen. Laat de kinderen allerlei verschillende materialen verzamelen.

Vervolgens ga je een Mandala maken. Je kunt kiezen of je gezamenlijk, in groepjes, tweetallen of individueel de Mandala's laat maken. Maak hier je eigen keuze in.

Vertel dat we beginnen met een cirkel en dat we daarna een stip in het midden maken. De rest mogen de kinderen zelf vormgeven (fantasie). Vraag welke kleuren de kinderen in de Mandala zien. Wat voor materialen heb jij gebruikt? Hoeveel blaadjes kun je tellen? Maak de activiteit interactief, zodat je het cognitief geheugen prikkelt om na te denken.

Een tip voor de oudere kinderen

Doe je deze activiteit met oudere kinderen? Maak het dan iets lastiger door hier bepaalde opdrachten aan te koppelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- het sorteren op formaat
- neerleggen op kleur (van licht naar donker, om- en om, alle warme kleuren en alle koele kleuren bij elkaar etc.)
- grote en kleine mandala's maken
- het opmeten van de mandala (Wat is de diameter? Hoeveel centimeter is het grootste voorwerp, en hoe veel centimeter is het kleinste voorwerp? etc.)

Variatie

In de bijlage kun je een eenvoudige Mandala vinden. Deze kunnen de kinderen inkleuren met stift, potlood, krijt of verf wanneer je tijd over hebt. Print de bijlage voor elk kind dat een Mandala wil inkleuren.

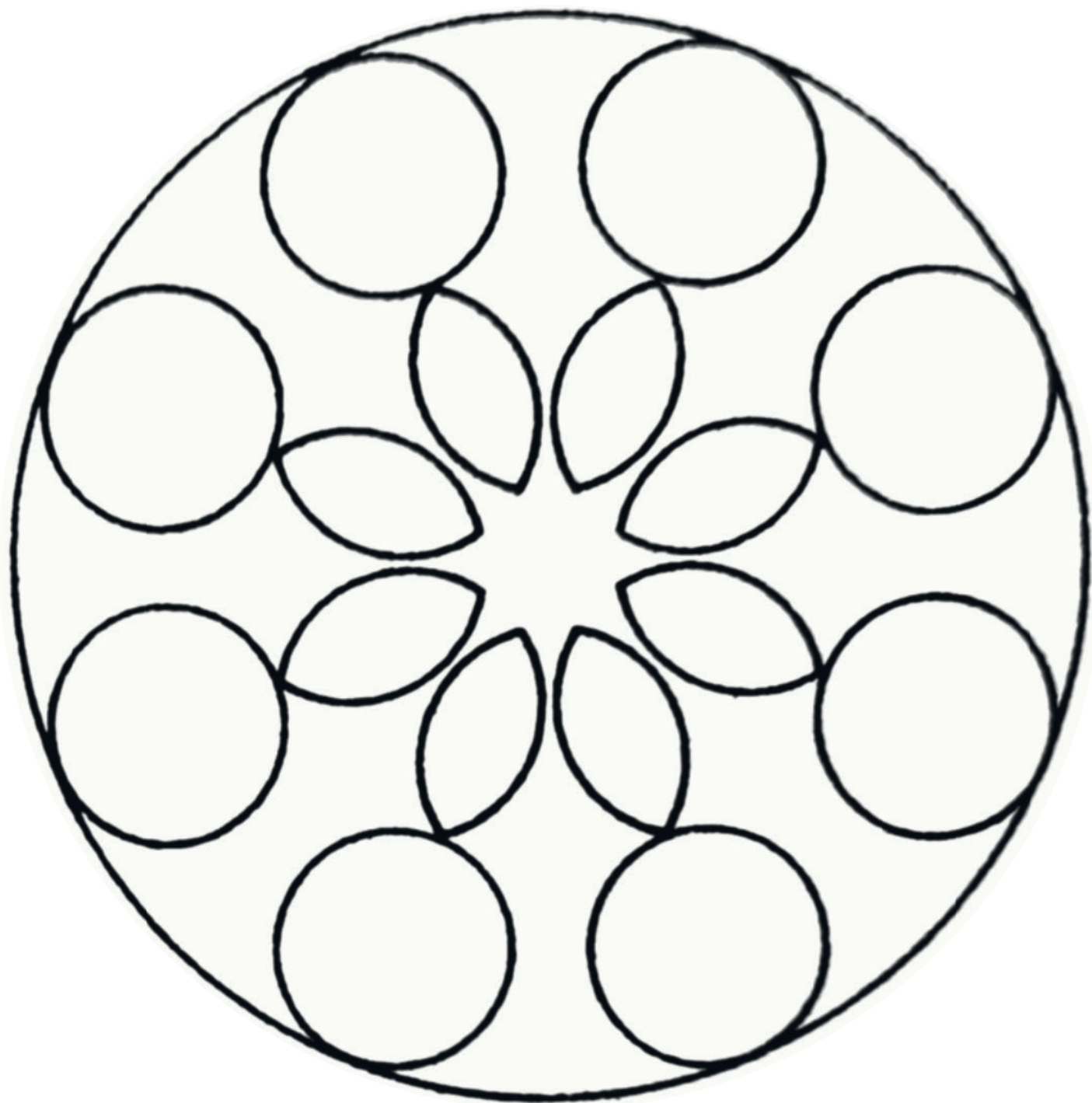

Tip

Maak foto's van de natuurlijke mandala's, zodat de kinderen dit aan hun ouder(s) kunnen laten zien. Ook kun je de Mandala foto's in de groep ophangen :-)

Natuurlijke Mandala's

Potgrond plezier!

Maak een 'sensory bin' binnen het thema lente

Een eigen plek waar je naar hartelust kunt graven, harken, bloempotjes vult en kunt planten. Maak je eigen sensorische tuin in een bak!

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 10 minuten
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek, Sensomotorische ontwikkeling• Sociaal-emotionele ontwikkeling: Wereldoriëntatie• Taalontwikkeling: Mondelinge taalontwikkeling
Doelgroep	: Dreumes (1 tot 2 jaar), Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar)
Soort activiteit	: Ontdekken, techniek en proefjes
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen

Wat heb je nodig?

- grote plastic bak
- kleine plastic bak
- potgrond
- verschillende kleine bloempotjes
- gedroogde bonen (voor zaden)
- mini-tuingereedschap set
- nep tulpen
- kaartjes met plantennamen
- plantenspuit
- oude kleren

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Stimuleer verschillende ontwikkelingsgebieden tijdens deze activiteit. Vooral de **sensorische ontwikkeling** wordt gestimuleerd. Het kind voelt en ruikt de verschillende materialen in de bak en speelt hiermee. Het kind kan samen met een ander kind tuinieren. De kinderen komen zo evt. tot een samenspel (**sociaal-emotionele ontwikkeling**). Het kind bedenkt wat er nodig is in de tuin om een bloem te planten (**cognitieve ontwikkeling**). Het kind kan samen met een ander kind overleggen wat er moet gebeuren in de tuin of je kunt het kind zelf vragen stellen over de tuin. Zo stimuleer je de **mondelijke taalontwikkeling**.

Wat is een 'sensory bin'?

'Sensory bin' zou je in het Nederlands kunnen vertalen als sensorische bak. Het kind kan in deze bak sensorisch spelen. Sensorisch spelen houdt in dat het kind vooral zijn zintuigen gebruikt tijdens het spelen.

Het spelen met een 'sensory bin' is een manier om met handen, oren, ogen, neus en evt. mond de omgeving te ontdekken en alle zintuigen te stimuleren. Je prikkelt het jonge kind zo spelenderwijs op allerlei manieren.

Een 'sensory bin' wordt niet gevuld met duidelijke gevormde materialen. Dus geen speelgoed, puzzels, ballen, houten blokken, maar juist met natuurlijke materialen zoals zand, steentjes, water, klei, rijst, macaroni, enz. Inmiddels zijn de 'sensory bins' ook in Nederland in opkomst.

Voorbereiding

Maak een sensory bin

- Zorg ervoor dat je alle materialen bij elkaar hebt verzameld. Koop een mini-tuingereedschap set voor het kind. Een mini- tuingereedschap set is geschikt voor kinderen en zorgt dus voor veiligheid. Op de volgende site kun je bijv. een set kopen: <https://www.warenhuisvandijk.nl/kinder-tuingereedschap-set>
- Plaats de kleine plastic bak in de grote plastic bak. Bekijk de foto's van deze activiteit ter inspiratie. Vul de kleine plastic bak met potgrond. Vervolgens leg je de rest van de materialen naast de kleine plastic bak in de overige ruimte van de grote plastic bak. Klaar is je sensory bin!
- Trek het kind evt. oude kleren aan voor deze activiteit. Je kunt namelijk wat vies worden van de potgrond.

Introduceer de activiteit

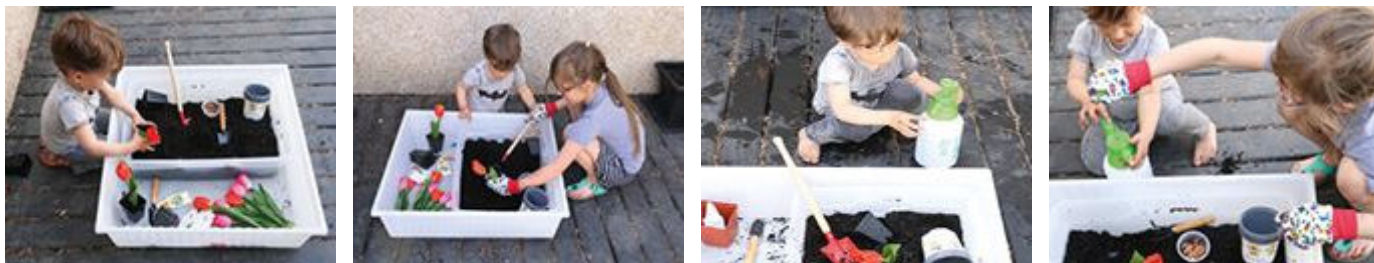
Praat samen met de kinderen over tuinieren. Wat is tuinieren? Welke voorwerpen gebruik je tijdens het tuinieren? Wat vind je een mooie plant of bloem? Helpen jullie wel eens in de tuin? Wie zou dit wel eens willen proberen? etc. Lees samen evt. een boekje over de tuin. Suggesties:

- [Rikki in de tuin van opa - Guido van Genechten](#)
- [Bobbi in de tuin - Ingeborg Bijlsma](#)
- [Muis maakt een tuintje - Lucy Cousins](#)
- [Dikkie Dik in de tuin - Jet Boeke](#)

Aan de slag!

Deze activiteit is gemakkelijk uit te voeren. Laat het kind vooral zelf experimenteren met de sensory bin. Blijf in de buurt om toezicht te houden dat alles goed verloopt. Dit is natuurlijk ook afhankelijk van de leeftijd van het kind. Observeer het spel van het kind of speel evt. mee.

Tip: Voeg een plantenspuit met water toe aan de sensory bin. Dit kan natuurlijk voor wat nattigheid zorgen.

Tip

Deze 'sensory bin' kun je natuurlijk ook in de zand- en watertafel maken. Je gebruikt deze zand- en watertafel dan als de grote plastic bak.

Bron

- <https://mamapapabubba.com>

Sfeerlichtje van blik

Een blikken lantaarntje voor in de tuin of op je kamer

Nog lege blikken thuis? Niet weggooien! We vullen ze hier met water, zetten ze in de diepvries en slaan er vervolgens met hamers en spijkers mooie patronen in.

Duur	: 60 minuten
Vorbereidingstijd	: 10 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Informatie vooraf

Vriest het dat het kraakt? Maak dan van de nood een deugd en knutsel sfeervolle windlichtjes van eenvoudige lege conservenblikken! Je maakt ze door blikken met water te vullen en dat vervolgens te laten bevriezen. Door het ijs blijft het blikje perfect in vorm als je er met hamer en spijker gaatjes in slaat.

Trek er dus wel wat tijd voor uit, want het water moet echt helemaal bevroren zijn voor je verder kunt. Eenmaal klaar is het windlichtje een superlief cadeautje om weg te geven. Aan je Valentijn bijvoorbeeld!

**Het blik in de vriezer zetten kan natuurlijk ook.*

Wat heb je nodig?

- leeg conservenblik
- permanent marker
- spijker
- hamer
- handdoek of vaatdoekje
- metaaldraad
- tangetje
- schuurpapier
- verf (spuitverf of andere verf geschikt voor metaal)
- (led)waxinelichtje
- als je ze niet buiten in de vrieskou zet: vriezer
- optioneel: een kartonnen doos
- optioneel: stickerverwijderaar of lampenolie + oude doek

Vorbereiding

Zorg ervoor dat het blik schoon en vetvrij is. Verwijder hardnekkige lijmresten met stickerverwijderaar of lampenolie.

Het sfeerlichtje maak je zo:

Stap 1: Teken met een permanent marker een eenvoudig patroon op het blik. Dit kan van alles zijn: een hart, ster, sneeuwvlok, bloemetje, simpele lijnen of bijvoorbeeld geometrische patronen.

Stap 2: Vul het blik met water, zet het buiten in de vrieskou en laat het water helemaal bevroren (of zet het blik in de vriezer). Dit kan best even duren!

Stap 3: Leg het met ijs gevulde blik op een handdoekje of iets dergelijks zodat het niet weg kan glijden.

Neem een hamer en spijker en gebruik deze om gaten in het blik te maken. Volg de lijnen van het getekende patroon.

Tip: Plaats de spijker steeds in het dal tussen twee ribbels. Daar heb je de meeste grip!

Stap 4: Om het hengsel te bevestigen maak je met een spijker twee gaten aan weerszijden van het blik, ongeveer een centimeter onder de bovenrand.

Stap 5: Houd het blik onder de kraan en kijk hoe het ijs smelt.

Stap 6: Schuur de buitenkant van het blik op met een stukje schuurpapier.

Stap 7: Neem een stuk metaaldraad van ongeveer 25 cm, rijg de uiteinden door de twee gaten die je eerder in de bovenrand maakte. Vouw de uiteinden terug naar boven, wind ze om het hengsel en knijp ze stevig vast met een tangetje.

Stap 8: Verf het blik. Gebruik hiervoor een verf die geschikt is voor metaal. Spuitverf is het gemakkelijkst, maar denk eraan dat de temperatuur van het blik en de ruimte waarin je werkt boven de 8°C moet zijn. Als het vriest kun je dus niet buiten spuiten! Je kunt het in een grote lege doos zetten, zodat de omgeving niet onder de verf komt te zitten.

Als je voor een lichte kleur verf kiest (zoals wit of het roze in het voorbeeld), is het overigens verstandig om eventueel achtergebleven permanent marker met een beetje alcohol van het blik te vegen vóór je gaat verven!

Stap 9: Laat de verf goed drogen. Zoek daarna een mooi plekje voor het windlicht en laat er een waxinelichtje in branden!

Happy Stones

Stenen beschilderen en deze in de natuur verstoppen voor iemand anders

Vrolijk word je zeker, als je een Happy Stone vindt! De steentjes zijn namelijk omgetoverd tot heuse kunstwerkjes. Wij gaan ze maken én daarna verstoppen!

Duur	: 60 minuten
Vorbereidingstijd	: 5 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Cognitieve ontwikkeling, Creatieve ontwikkeling, Sociaal-emotionele ontwikkeling
Doelgroep	: Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief, Natuur
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- watervaste stiften
- (kiezel)stenen
- verfmarkers of [chalkmarkers](#) of (acryl)verf en fijne penselen
- transparante lak of [mod podge](#)
- verfschorten of vuilniszakken
- optioneel: afdekzeil voor tafel
- mand of zak om de stenen in te verzamelen

Wat zijn Happy Stones?

Lekker knutselen en een ander blij maken met een mooie steen? Maak en verstop Happy Stones! Je kunt natuurlijk geluksmomentjes zoeken, maar je kunt ze ook zelf verspreiden! Happy Stones zijn ook bekend als Doodle Stones, rock painting & Kei Tof.

Je kunt de stenen beschilderen, inkleuren met (krijt)stiften en/of er met een watervaste stift een leuke positieve spreuk opschrijven. Lak ze eventueel af met vernis of Mod Podge en ga de natuur in om ze op een mooi plekje te verstoppen, zodat iemand anders hem kan vinden en mee kan nemen. Jouw steen gaat op reis en kan een ander een geluksmomentje bezorgen!

Op Facebook zijn verschillende groepen over Happy Stones te vinden, zoals de groep [Kei Tof](#) die al ruim 23.000 leden heeft. Aan de achterkant van de gevonden steen staat (meestal) in welke groep op Facebook je kunt zoeken, een postcode van de maker en een volgnummer. Je kunt op Facebook in de groep een foto plaatsen van de gevonden steen en aangeven waar jij de steen verder laat zwerven.

Wat gaan we doen?

Deze activiteit bestaat eigenlijk uit 3 onderdelen: **het verzamelen van de stenen**, **het maken van de Happy Stones** en **het verstoppen van de Happy Stones**. Je kunt de activiteit daarom verdelen in meerdere dagen of dagdelen maar natuurlijk ook in één keer doen.

Kijktip: [Happy Stones maken](#)

Vorbereidingen

- Lees de activiteit goed door en verzamel de materialen.
- [Chalkmarkers](#) en [Mod Podge](#) kun je bestellen bij bol.com, maar je kunt natuurlijk ook op zoek gaan acrylverf en vernis in een hobbywinkel zoals bijvoorbeeld de Action.
- Bedenk van tevoren waar je met de kinderen op zoek wilt gaan naar stenen. Als dit niet mogelijk is kun je er ook voor kiezen om van tevoren zelf wat grotere stenen te gaan zoeken of aan te schaffen bij bijvoorbeeld het tuincentrum.
- Leg eventueel verfschorten of vuilniszakken klaar wanneer je aan het werk gaat met acrylverf of watervaste stift. Dek ook eventueel de tafel af.

Stenen zoeken

Maak een (bos)wandeling en verzamel allerlei stenen en keien die jullie onderweg tegenkomen. Neem eventueel een mand of tas mee, waarin je alle stenen kunt verzamelen. Is het slecht weer dan kun je natuurlijk ook stenen kopen bij een bouwmarkt of tuincentrum. Spoel eventueel zand of klei van de stenen voor je ze gaat beschilderen. Maak de daarna droog of laat ze even buiten in het zonnetje drogen.

Happy Stones maken

Het tekenen en schilderen kan beginnen! Overleg met de kinderen wat zij op hun Happy Stone willen tekenen of schilderen. Voorbeelden en inspiratie vind je in de foto's verderop in deze activiteit. Maak jij je favoriete dier? Gamefiguur? Schrijf je er een mooie spreuk op? Schilder je de regenboog? Alles mag en kan! Je kunt het hierdoor ook gemakkelijk aanpassen naar het thema waarin je werkt.

Doe kleine hoeveelheden verf op een bordje en gebruik een smalle, platte penseel om je stenen mee te beschilderen. Mooie gedetailleerde tekeningen maak je met chalkmarkers. Gebruik een permanente stift voor een mooie spreuk op de voor- of achterkant.

Als je steen klaar is kun je hem aflakken met een laagje transparante lak of Mod Podge. Zo is hij helemaal weerbestendig.

Is er tijd over, kun je er eventueel nog eentje maken!

Happy Stones verstoppen

Nu is het tijd je steen te verstoppen! Check wel even of hij goed droog is.

Zorg ervoor dat je de stenen ergens achterlaat waar ze veilig gevonden kunnen worden. Dus niet op een drukke weg, maar bijvoorbeeld op een looproute langs een school of in een speeltuintje. Je kunt de stenen overal verstoppen; langs een bospaadje, op bankjes, naast lantaarnpalen of misschien wel in een holle boom.

Zelf Happy Stones vinden?

Natuurlijk zou het leuk zijn om zelf ook een Happy Stone van iemand anders te vinden.

In principe zou je deze overal kunnen vinden, tenminste, als er stenenschilders in de buurt zijn. Op Facebook kan je enkele Happy Stones groepen terugvinden waardoor je kunt ontdekken waar ze actief zijn.

Als je er eentje vindt dan mag je hem meenemen en een tijdje houden om hem vervolgens weer ergens anders 'vrij te laten'.

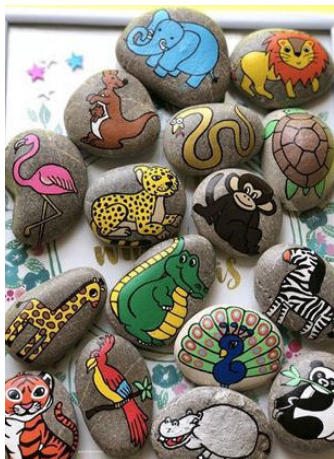
Bomen, planten en bloemen

Teken je favoriete boom, bloem of plant op een steen. Ook leuk om de naam op te schrijven en deze bij de desbetreffende paddestoel, plant, boom of bloem neer te leggen.

Dieren

Schilder je lievelingsdier op een steen. Maak een lieveheersbeestje, een enge haai of een schattige schildpad. Wanneer je op Pinterest kijkt en zoekt op 'Happy Stones Animals' krijg je nog veel meer leuke voorbeelden te zien. Ook leuk: maak een steen met een printje. Wat dacht je van een luipaard- of panterprintje?

Dinosaurussen

Deze zijn leuk voor de jongens en meiden die gek zijn van dino's. Happy Stones met dinosaurussen!

Eten en drinken

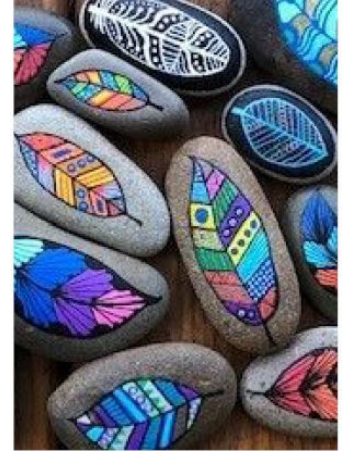
Jammie! Van deze stenen krijg je vanzelf trek. Schilder of teken een lekker ijsje of maak een heerlijke hamburger van jouw steen. Welke maak jij?

Fantasie

Laat je fantasie de vrije loop en maak niet bestaande wezens of kleurrijke creaties op je stenen. Gekke monsters, buitenaardse aliens of wonderlijke unicorns. Alles mag en alles kan!

Games

Maak echte Crewmates van jouw stenen of verstop er een Impostor tussen. Schilder Pac-Man of maak echte Mario creaties.

Kunst

Mondriaan of Picasso? Deze stenen zijn ware kunstwerken! Op welke beroemde schilder of kunstenaar is jouw steen gebaseerd?

Mandala's

Mindfulness tip: word helemaal zen met deze Mandala-stenen. Gebruik een dun penseel of wattenstaafje om stippen op de stenen te zetten. Gebruik verschillende kleuren en maak mooie patronen op jouw steen. Wissel grotere en kleinere stippen af of werk van binnen naar buiten of andersom.

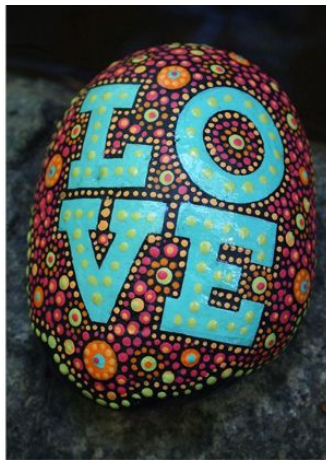
Emoji

Lachende smileys of hartjesogen! Maak emoji-stenen met allemaal verschillende uitdrukkingen. Welke is jouw favoriet?

Spreuken

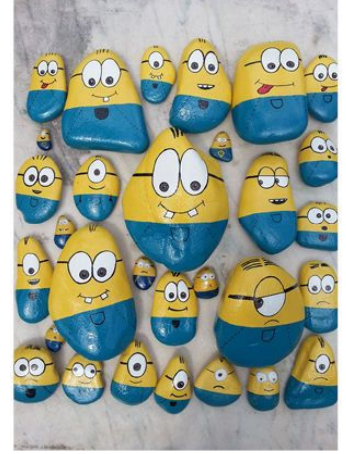
Happy Stones staan bekend om hun spreuken. Gebruik een watervast stift om jouw steen van een vrolijke, positieve spreuk te voorzien! Ook leuk om een spreuk aan de onderkant van jouw steen te schrijven: verrassing!

Tv en film

Harry Potter stenen of misschien wel een Minion. Misschien maak jij wel de hele Barbapapa-familie? Schilder of teken een televisie of filmfiguur op je steen!

Weer

Weer of geen weer, deze stenen doorstaan het allemaal! Maak verschillende regenboogstenen of schilder wat wolken en een stralende zon. Leuk met de tekst: 'Achter de wolken schijnt de zon!' of 'Jij bent het zonnetje'

Variaties en tips

andere leuke activiteiten met stenen

- Met geocachen kun je ook veel Happy Stones vinden! Kijk voor meer informatie hierover op [deze website](#).
- Maak een mooie steen voor Vaderdag met de activiteit: [Papa is steengoed!](#)
- Maak gekke [Trollen van steen](#).
- Ga aan de slag en maak een [Steengoed domino-spel](#).
- Maak deze griezelige [Rocky monsters!](#)
- [Kiezelkabouters](#) zijn natuurlijk ook superleuk.
- En wat dacht je van deze [Natuur avontuur vertelstenen?](#)

Kijktip: Tekenen op een steen

- <https://www.youtube.com/watch?v=522tKJYLNpc>

Kijktip: Happy Stones maken

- <https://www.youtube.com/watch?v=nzmemE3r5RE>

Bronnen:

- <https://geocachen.nl/happy-stones/>

Moddertaartjes

Lekker kliederen met modder: We maken er gebakjes van!

Cupcakes heb je in allerlei soorten en kleuren. Zelfs een modderversie! Ze smaken alleen niet zo lekker, maar ze zien er wel heel leuk uit!

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 5 minuten
Ontwikkeling	: Creatieve ontwikkeling: Beeldende expressie • Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek, Sensomotorische ontwikkeling
Doelgroep	: Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar
Soort activiteit	: Creatief, Natuur
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- cupcakepapiertjes of siliconen vormpjes
- water
- modder (evt. zak tuinaarde)
- schepjes
- bloemen, bladeren en takjes ter decoratie

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Je stimuleert vooral de **sensomotorische ontwikkeling** van het kind tijdens deze activiteit. Het kind voelt allerlei natuurlijke materialen en maakt hier cupcakes van. Het kind bedenkt zelf hoe de cupcake eruit komt te zien (**beeldende expressie**) en welke natuurlijke materialen in de cupcake gaan. De **fijne motoriek** wordt gestimuleerd door de verschillende materialen vast te pakken.

Vorbereiding

- Zoek van te voren een geschikte plek uit waar je deze activiteit buiten kunt uitvoeren. De modder zorgt voor wat geklieder.
- Trek de kinderen eventueel oude kleding aan. Moddervlekken krijg je niet altijd zo gemakkelijk uit kleding.

Introduceer de activiteit

Tijdens deze activiteit gaan jullie aan de slag met modder. Wie speelt er wel eens met modder? En hoe voelt het? Hoe kunnen we modder maken? Ga hierover samen in gesprek. Lees eventueel samen een boekje. Suggesties:

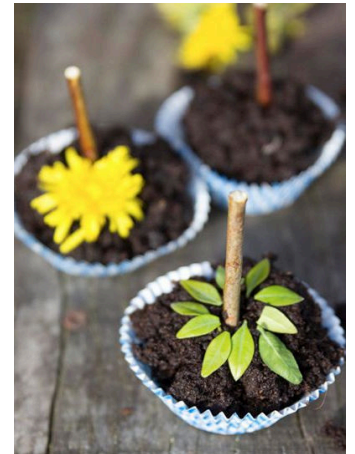
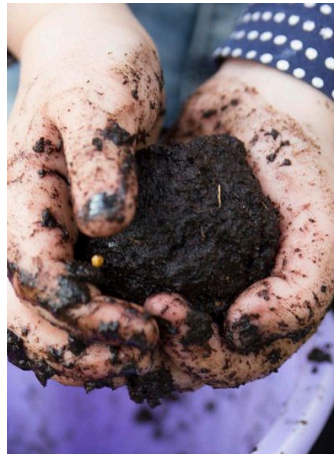
- [Een hoop vrienden, samen sterk - Kerstin Schoene](#)
- [Miep onder de modder - Ilse Heylen](#)

Aan de slag!

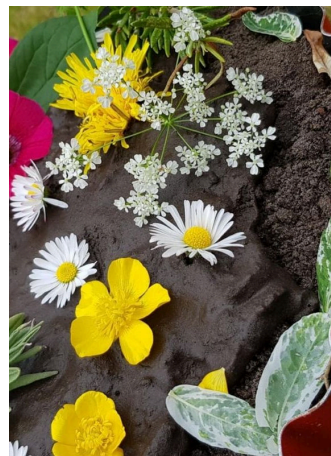
Ga samen naar buiten toe.

- Knip samen wat takjes die jullie kunnen gebruiken voor de versiering van de cupcake of raap op wat je op de grond kan vinden aan afgebroken takken.
- Gebruik zand uit de zandbak, aarde of wat tuinaarde en meng dit met een beetje water tot modder.
- Roer het goed door elkaar heen en kneed het tot bolletjes.
- Daarna vul je de cupcakevormpjes met het mengsel en kan het versieren beginnen.
- Gebruik op de grond gevonden bloemen en bladeren van verschillende planten om de cupcake te versieren. Modder er lekker op los!

Rollenspel

Is het gelukt om de moddertaartjes te bakken? Dan kunnen jullie nog een rollenspel spelen. Wie gaat de taartjes verkopen? Wat voor smaak hebben de taartjes? En wat kost een moddertaartje? Op deze manier start je het rollenspel op. Dit stimuleert de sociaal-emotionele ontwikkeling.

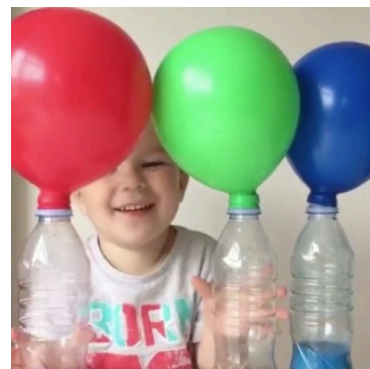

Ballonnenpomp

We maken een chemische ballonnenpomp en blazen ballonnen op zonder onze handen te gebruiken

Zonder onze eigen adem of een pomp te gebruiken blazen we een ballon op! Hiervoor gebruiken we wel een paar mysterieuze ingrediënten, doe lekker mee en kijk hoe dit kan!

Duur	: 15 minuten
Vorbereidingstijd	: 10 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Cognitieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Ontdekken, techniek en proefjes
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- azijn
- bakpoeder/baking soda
- lege fles
- ballonnen
- trechter
- theelepeltje
- optioneel: voedselkleurstof

Wat gaan we doen?

We maken een ballonnenpomp met een paar mysterieuze ingrediënten. We stoppen bakpoeder in de ballon, azijn in een flesje en knopen dan de ballon aan het flesje vast. We kijken wat er gebeurt.. De ballon wordt opgeblazen! Vet tof! Maar hoe kan dit eigenlijk? Doe het experiment en kom erachter!

Let op: voor de kinderen van 4-6 jaar is dit een heel leuk proefje om mee te helpen en bij te kijken. De uitleg waarom de ballon wordt opgeblazen is nog te moeilijk. Dit is echt voor de kinderen van 7 jaar en ouder.

Vorbereiding

- Kies ervoor of jullie dit proefje per kind willen uitvoeren, per groepje of met de gehele groep in één keer en pas jullie materialen hierop aan.
- Zorg dat je de activiteit goed leest voordat je begint en het stukje van het proces hoe het komt dat de ballon zich opblaast niet vergeet. Zo kun je tijdens het uitvoeren van de activiteit als pm'er vragen beantwoorden.
- Zorg ervoor dat er bakpoeder of baking soda aanwezig is. Is dit niet op locatie dan kun je dit in elke supermarkt en in sommige winkels aanschaffen (waaronder bol.com).
- Is het stappenplan te lastig of begrijpen jullie het niet? Bekijk dan onderstaand filmpje waarin stap voor stap wordt uitgelegd hoe je een ballon kunt opblazen. Zet eventueel het filmpje tussendoor op pauze om het experiment goed uit te kunnen voeren.

Video

Hoe blaas je een ballon op met bakpoeder en azijn?

- <https://www.youtubetrimmer.nl/view/?v=6O4WXA8z9c0&start=29&end=139>

Aan de slag!

Tijdens deze activiteit is het belangrijk om in gesprek te blijven met de kinderen. Wat verwachten ze? Hoe zal de ballon zichzelf gaan opblazen?

Stap 1: Schenk de azijn in het flesje, totdat het flesje 1/3 gevuld is.

Stap 2: Doe vijf theelepels bakpoeder in de ballon met behulp van een trechter.

Stap 3: Trek de ballon met de opening over de opening van het flesje. Zorg ervoor dat er nog geen bakpoeder in de fles komt door de ballon dicht te knijpen.

Stap 4: Houd nu de ballon aan de rand van het flesje vast en klap de onderkant van de ballon omhoog, zodat de bakpoeder in de fles valt. Als het goed is blaast de ballon zich vanzelf op. Supervet!

Hoe werkt het?

Dit is natuurlijk een interessant experiment om te doen! Maar hoe werkt het nu eigenlijk?

Als het bakpoeder in aanraking komt met het azijn, dan ontstaat er een chemische reactie waarbij koolzuur ($\text{CO}_2 + \text{water}$) wordt gemaakt. Het koolzuur gaat bruisen en komt daarom omhoog in het flesje waardoor de ballon zich vanzelf opblaast. Je kunt eindeloos veel proefjes doen met bakpoeder en azijn. Deze [pompoenontploffing](#) bijvoorbeeld!

Variatie

Het is natuurlijk extra leuk als je verschillende kleuren voedselkleurstof in verschillende flesjes mengt, dit zorgt voor een vrolijk effect.

Insectenhotel

Bouw en knutsel van allerlei materiaal een verblijfplaats voor verschillende soorten insecten

Heb je thuis nog lege PVC buizen, lege bloempotten, wc-rolletjes? Neem wat mee naar de BSO want we maken er een insectenhotel van.

Duur	: 45 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Cognitieve ontwikkeling, Creatieve ontwikkeling
Doelgroep	: 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief, Natuur
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Benodigdheden

voor 1 insectenhotel

- bamboestokjes
- lege buizen
- lege bloempotten
- stukjes dakpan
- oud kastje of kistje
- takken
- bladeren
- stro
- hooi
- dennenappels
- boormachine
- optioneel: rest hout
- optioneel: schroeven of houtlijm

Introductie activiteit

Wat is het belang van een insectenhotel?

De biodiversiteit is in gevaar. Biodiversiteit betekent de variatie aan verschillende soorten planten, insecten en dieren in een bepaald gebied. Hoe groter de variatie des te beter het is. Bijen zorgen ervoor dat veel planten worden bestuift en wespen zijn vooral vleeseters die er voor zorgen dat lastige insecten verdwijnen. Door deze dieren ontstaat er veel biodiversiteit. Solitair levende bijen en wespen vinden moeilijk een onderkomen om hun eitjes af te zetten en dus is het moeilijk voor ze om hun jongen groot te brengen. We kunnen ze een handje helpen en maken daarom nestgelegenheden voor ze en dat noemen we een insectenhotel. Met een insectenhotel lok je insecten die nuttig kunnen zijn voor de bestuiving van bloemen.

Wat zijn solitaire bijen en wespen?

Solitaire bijen en wespen zijn kleine nuttige insecten. Sommige soorten bouwen urnvormige nesten van modder of klei. Soms zie je wel meerdere nesten naast elkaar gebouwd. Er zijn ook soorten die in een holle stengel hun eitjes leggen. Deze insecten maken geen deel uit van een volk maar leven alleen.

Na de paring zoekt een wijfje een gangetje. Dat maakt ze soms eerst schoon. Dan legt ze er voedsel in. Metselbijen verzamelen nectar en stuifmeel en leggen dit in de nestgang. De pottenbakkerswesp vangt luizen of andere kleine insecten. Deze worden verlamd maar blijven wel leven. Bij deze voedselvoorraad worden daarna de eitjes afgezet. Na elk eitje wordt het kamertje dicht gemaakt, zodat de larve rustig kan verpoppen. Ervoor komt een nieuw broedkamertje. Dan wordt het gangetje dichtgemetseld met een speeksel en klei. Als de larfjes uit hun eitje komen, hebben ze gelijk voldoende voedsel om te groeien.

Alle vrouwelijke solitaire bijen kunnen steken, maar ze doen dat eigenlijk niet want ze hebben een heel kleine angel, die niet door de huid gaat. Mannetjes hebben geen angel. Wilde bijen steken bijna nooit omdat ze geen kolonie hoeven te verdedigen.

Als je meer bijen in je tuin hebt, worden de bloemen vaker bezocht en ook beter bestoven. Je kunt er zeker van zijn dat er weer zaden en vruchten zullen groeien. De solitaire wespen helpen je ook in de strijd tegen de bladluizen en schadelijke larfjes. Ze zijn in alle opzichten heel nuttig en belangrijk. Om bijen en andere nuttige insecten in de tuin te krijgen moet je ook zorgen voor een natuurlijke tuin met een grote variatie aan bloeiende plantensoorten.

Hoe maak je een insectenhotel?

Er is niet echt een standaard van hoe je een goed insectenhotel bouwt. De afbeelding in de activiteit geeft een duidelijke beeld van hoe het eruit kan zien, maar gebruik hierin vooral je eigen creativiteit.

Ga op zoek naar een oud kastje of kistje. Het is ook mogelijk om deze zelf van hout te bouwen met de kinderen. Daarnaast is het ook leuk om zelf op zoek te gaan naar de materialen voor in het insectenhotel.

Als je een oud kastje of kistje hebt dan vul je deze met allerlei materialen zoals bamboestokken, bloempotjes, lege buizen, stukjes dakpan takken, bladeren, stro, hooi en dennenappels. Dan is je insectenhotel klaar!

Plaats het insectenhotel op een rustige, zonnige plek in de tuin. Insecten houden van goed verwarmde droge ruimtes en kiezen een ingang die in de zon ligt. Hang het blok op een hoogte tussen 1 tot 3 meter boven de grond.

Youtube

- <https://www.youtube.com/watch?v=-oRd1QgJmZc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=5HvalbiTH5E>

Koninklijke kroon

Knutsel een kroon met verschillende materialen

Wie wil er nou geen dag koning of koningin zijn? Kom gezellig knutselen en maak je eigen koninklijke kroon. Zet hem op en krijg een koninklijk gevoel!

Duur	: 15 minuten
Vorbereidingstijd	: 15 minuten
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Cognitieve ontwikkeling: Kleuren en vormen• Creatieve ontwikkeling: Beeldende expressie• Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek• Sociaal-emotionele ontwikkeling: Zelfstandigheid
Doelgroep	: Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar)
Soort activiteit	: Creatief
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- sjablonen uit de bijlage
- prikken
- kleurpotloden
- schaar
- uitwasbare lijm
- viltstiften
- gekleurde veren
- karton
- stickers
- evt. nog wat glitter
- evt. foam

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Je stimuleert de **fijne motoriek** van het kind tijdens deze activiteit. Het kind knipt en versiert de kroon. Het kind bedenkt zelf hoe de kroon eruit komt te zien (**beeldende expressie**). Bespreek samen de verschillende kleuren en vormen die jullie gebruiken voor de kroon. Dit stimuleert de **cognitieve ontwikkeling**. Laat het kind de activiteit vooral **zelfstandig** uitvoeren.

Vorbereiding

Print de bijlage en leg alle materialen klaar. Knip de kronen uit de bijlage uit of laat kinderen dit zelf doen. Deze kronen kunnen straks overgetrokken worden.

Aan de slag!

Kies een kroon uit de bijlage uit en volg onderstaande stappen.

Stap 1: Leg de mal van de kroon op karton of foam en trek deze over. Lukt dit nog niet? Vraag dan om hulp.

Stap 2: Knip de kroon uit.

Stap 3: Versier de kroon met glitters, stickers, veren, papier, stiften enzovoort.

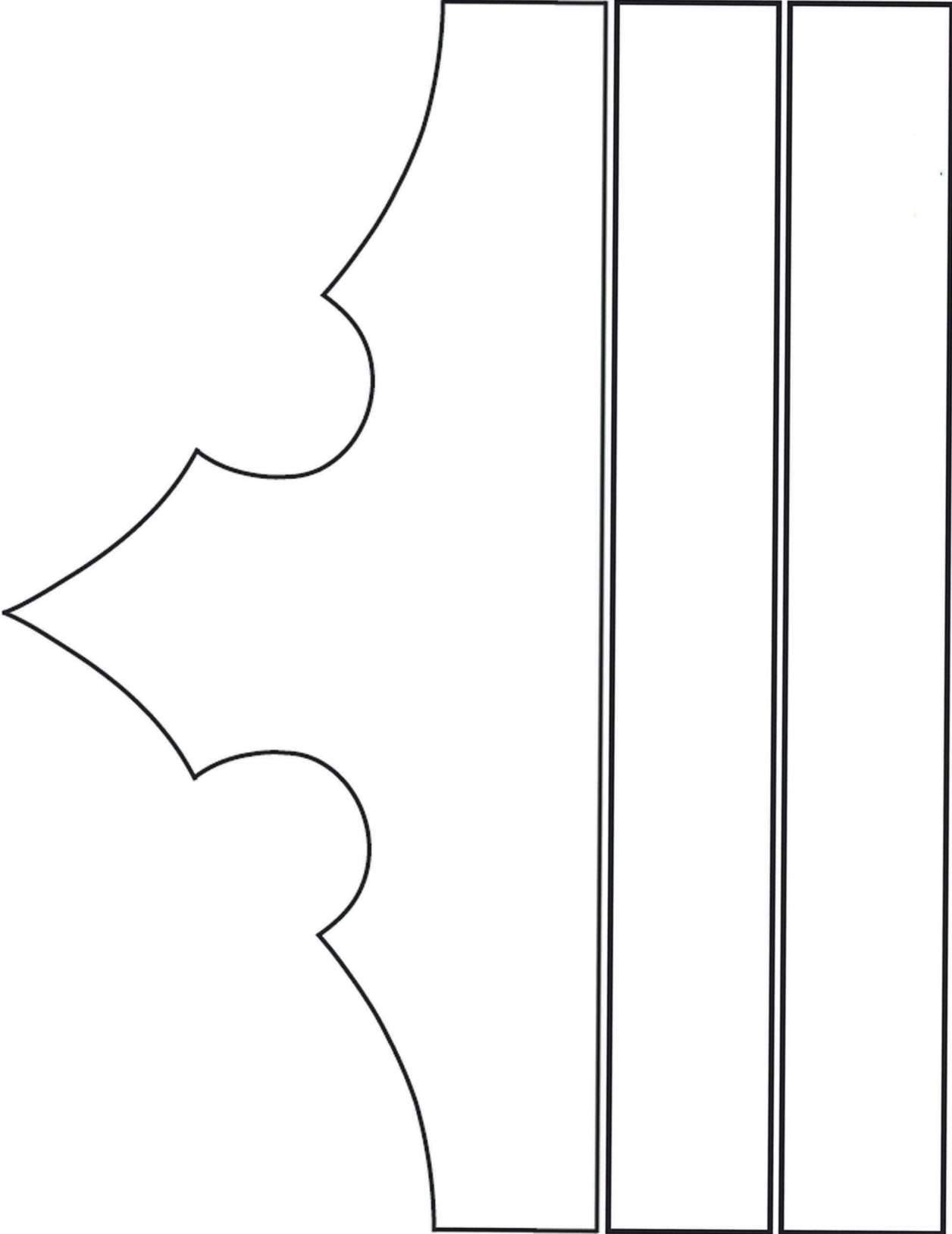

Stap 4: Pak een strook papier en wikkel deze om je hoofd heen. Maak deze strook aan elkaar vast op het juiste formaat. Nu heb je een hoofdband. Vervolgens maak je de kroon van karton of foam vast aan deze hoofdband. Dit doe je door te lijmen, te plakken of te nieten.

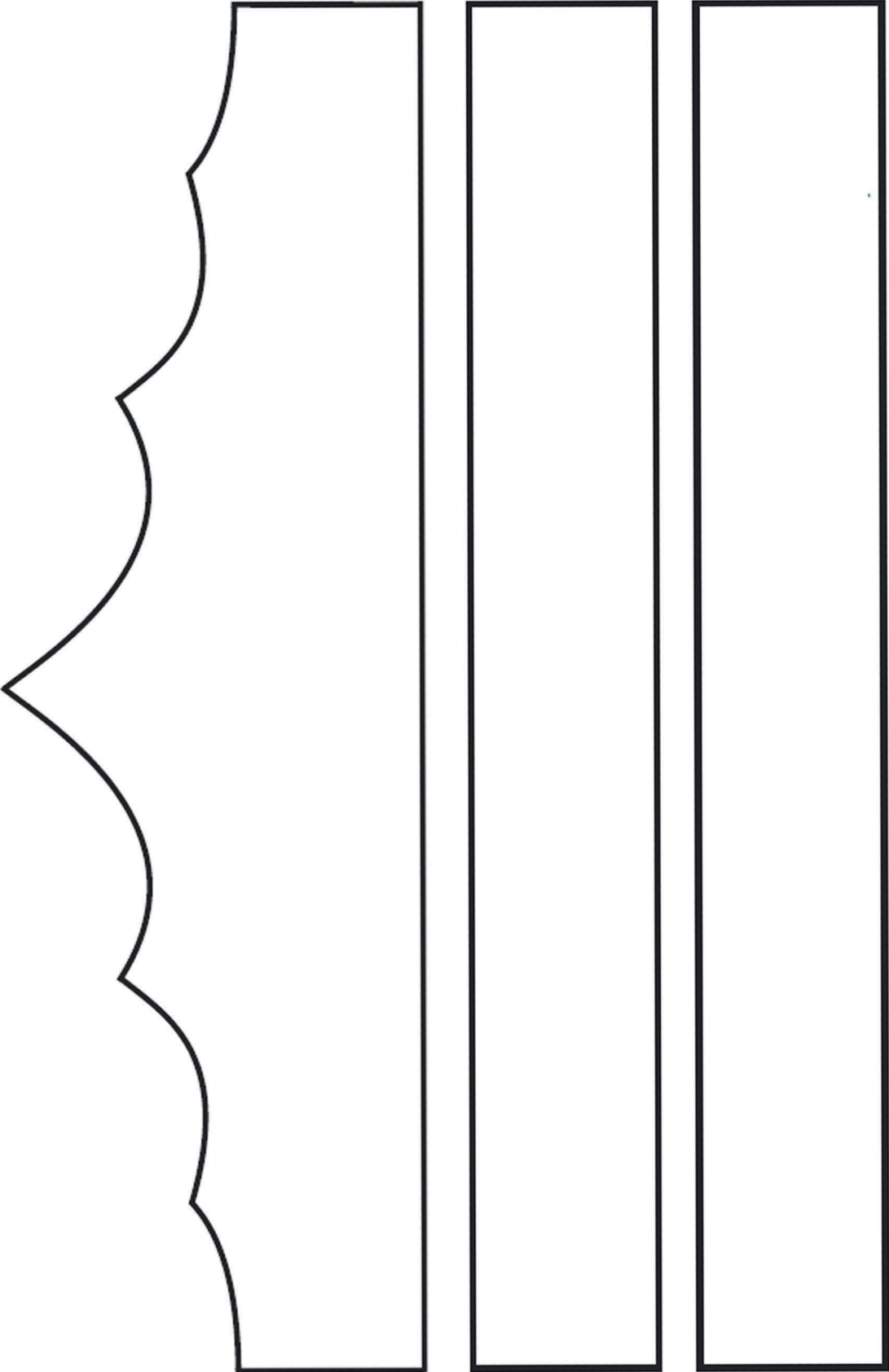
Klaar is je kroon. Zet hem maar op!

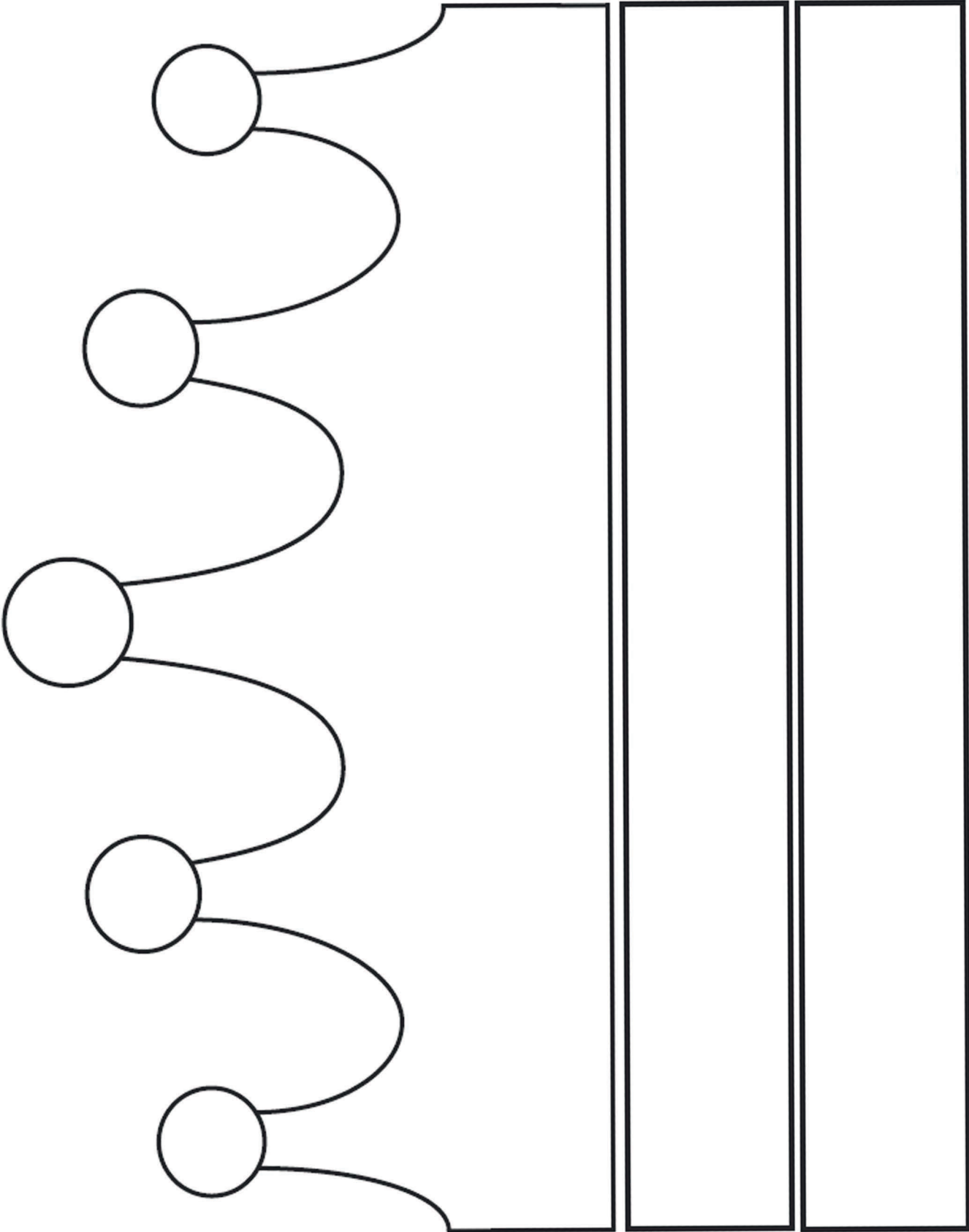
Koninklijke Kroon

Koninklijke Kroon

Koninklijke Kroon

Oranje tompoucen

Maak zelf de allerlekkerste oranje tompoucen

Wij bakken de allerlekkerste oranje tompoucen. Leuk en lekker tijdens Koningsdag, een spannende voetbalwedstrijd of gewoon zomaar omdat het kan..

Duur	: 90 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Eten en drinken
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

Voor 5 personen heb je het volgende nodig:

- 1 rol vers bladerdeeg uit de koeling
- 1 vanillestokje
- 500 ml volle melk
- 100 g fijne kristalsuiker
- 45 g custardpoeder, maizena of bloem
- 50 g eidooier (circa 2 of 3 eidooiers)
- 100 g poedersuiker
- oranje levensmiddelenkleurstof, of bloedsinaasappelsap of mandarijnensap
- 250 ml verse slagroom (min. 35% vetgehalte zodat je hem goed stijf kunt kloppen)
- 2 zakjes vanillesuiker
- optioneel: wat mandarijnenpartjes voor garnering
- spuitzak met spuitmond
- elektrische handmixer
- fijne zeef
- snijplank
- scherp mesje
- steelpan
- garde
- kom
- vershoudoflie
- pizzasnijder
- bakpapier
- vork
- bakblik, ovenschaal of een ander zwaar voorwerp

Kijktip!

Zo maak je banketbakkersroom

- <https://www.youtube.com/watch?v=paFLqozbkV8>

Begin bij het maken van het banketbakkersroom

Banketbakkersroom moet het langste opstijven. Het moet minimaal vier uur in de koelkast staan. Je kunt er natuurlijk voor kiezen om dit de dag van de voren te maken, of deze activiteit over twee dagdelen te verdelen. Op die manier hoef je niet zo lang te wachten.

Voor de banketbakkersroom heb je het volgende nodig: 1 vanillestokje - 500 ml volle melk - 100 g fijne kristalsuiker - 45 g custardpoeder - maizena of bloem - 50 g eidooier (circa 2 of 3 eidooiers) - zeef - snijplank - scherp mesje - steelpan - garde - kom - vershoudoflie

- Halveer het vanillestokje in de lengte en schraap het merg eruit. Doe de melk (houd ongeveer 100 ml achter), met het vanillemerg, de uitgeschraapte vanillepeul en 3/4 van de suiker in een steelpan en laat dit 10 minuten op laag vuur trekken.
- Roer in een andere kom de overige suiker, het custardpoeder, de eidooiers en het achtergehouden restant melk tot een glad mengsel.

- Breng de melk nét aan de kook en haal van het vuur af. Giet de hete melk door een fijne zeef bij het eimengsel terwijl je het met een garde goed doorklopt.
- Schenk het melk-eimengsel weer terug in de pan en verwarm dit al roerend op een laag tot middelhoog vuur, totdat de banketbakkersroom dikker wordt. Het gaat dan op dikke vla lijken.
- Zet het vuur uit en schenk de banketbakkersroom in een kom. Dek het af met een stukje vershoudfolie om velvorming te voorkomen en laat het goed afkoelen. Zet het daarna in de koelkast en laat minimaal 4 uur opstijven.

Kijktip!

Zo maak je oranje tompouchen

- <https://www.youtube.com/watch?v=aC3xFkSeUA>

Tijd om de tompouchen te gaan maken!

Voor de tompouchen heb je het volgende nodig: 1 rol vers bladerdeeg uit de koeling - banketbakkersroom - 100 g poedersuiker- oranje levensmiddelenkleurstof, of bloedsinaasappelsap of mandarijnensap - 250 ml verse slagroom (min. 35% vetgehalte zodat je hem goed stijf kunt kloppen) - 2 zakjes vanillesuiker- optioneel: wat mandarijnenpartjes voor garnering - spuitzak met spuitmond - elektrische handmixer - fijne zeef - pizzasnijder - bakpapier - vork - een bakblik, ovenschaal of een ander zwaar voorwerp

- Verwarm de oven voor op 200 graden.
- Rol het bladerdeeg uit en snijd dit met een pizzasnijder in 10 gelijke rechthoeken. Leg het bladerdeeg op een met bakpapier bekleed bakblik en prik met een vork gaatjes in de rechthoeken. Leg een vel bakpapier bovenop het bladerdeeg en dek af met een bakblik, ovenschaal of een ander zwaar voorwerp, zodat het bladerdeeg niet kan rijzen tijdens het bakken. Schuif het bakblik in het midden van de oven en bak dit ongeveer 10 minuten. Haal het vervolgens uit de oven en laat het bladerdeeg goed afkoelen.
- Tijd voor het oranjeglazuur! Maak dit door de poedersuiker te mengen met een paar druppels kleurstof en een scheutje water. Je kunt ook vruchtensap gebruiken. Het glazuur moet dik en vloeibaar zijn! Bestrijk 5 plakjes bladerdeeg met het oranjeglazuur.
- Schep de banketbakkersroom in een spuitzak en spuit de banketbakkersroom bovenop 5 plakjes bladerdeeg. Leg daarna het bladerdeeg met het glazuur hier bovenop.
- Klop de slagroom stijf met de vanillesuiker en doe het in een spuitzak. Spuit de slagroom in een baan over het oranjeglazuur en leg hier, als je dit lekker vindt, een partje mandarijn op. Eet smakelijk!

Bronnen:

- <https://www.keukenliefde.nl/oranje-tompouce/>
- <https://www.keukenliefde.nl/banketbakkersroom/>

Koningsdag speldjes

Speldjes maken van strijkkralen

Maak deze té gekke strijkkralen speldjes in de kleuren rood, wit, blauw en oranje en loop er tijdens Koningsdag extra feestelijk bij!

Duur	: 15 minuten
Vorbereidingstijd	: 5 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling
Doelgroep	: Kleuter (4 tot 6 jaar), 6-8 jaar, 8-12 jaar
Soort activiteit	: Creatief
Groeps grootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- bijlage met voorbeelden
- strijkkralen rood, wit, blauw en oranje
- strijkkralen grondplaten
- strijkijzer
- strijppapier of bakpapier
- stevige lijm of lijmpistool
- [speldje](#) (1 per strijkkraal figuur)
- optioneel: satéprikker
- optioneel: oranje lint

Wat gaan we doen?

We maken Koningsdag speldjes van strijkkralen. Kies je patroon en maak het na in de kleuren rood, wit en blauw. Laat je strijkkralen aan elkaar strijken en plak, na het afkoelen van je figuur, een speldje achterop. Superleuk om te dragen met Koningsdag!

Vorbereiding

- Print de bijlage uit, zodat de kinderen de voorbeelden kunnen gebruiken. **Let op:** in de voorbeelden staan grijze in plaats van witte strijkkralen, vanwege het witte papier. Gebruik hiervoor dus gewoon de witte strijkkralen.
- Voor deze activiteit heb je strijkkralen nodig in de kleuren: rood, wit, blauw en oranje. Je kunt ervoor kiezen dit van tevoren uit te zoeken (met de kinderen) of om de kleuren [rood](#), [wit](#), [blauw](#) en [oranje](#) in aparte zakjes aan te schaffen.
- Zorg ervoor dat je genoeg grondplaten hebt, voor ieder kind één. Om de vormen te kunnen maken heb je vierkante grondplaten nodig. Je kunt dit in meerdere (speelgoed)winkels aanschaffen waaronder de Action en [bol.com](#).
- Per strijkkraal figuur heb je een speldje nodig om achterop te lijmen, zodat je het figuur ook kan dragen tijdens Koningsdag. Dit zijn vaak zilverkleurige en klein. Die van ongeveer 2,5 centimeter volstaan. Je kunt deze aanschaffen bij [bol.com](#).

Let op: het **strijkijzer** en het **lijmpistool** worden **heet!** Zorg dat het strijkijzer en het lijmpistool altijd in de ruimte staan waar een volwassene bij is en strijk en lijm als begeleider zelf de figuren. De figuren blijven na het strijken en het lijmen nog een tijdje goed warm.

Aan de slag!

Stap 1: Kies het sjabloon van het figuur uit de bijlage die je wilt maken of bedenk een eigen figuur wat met Koningsdag te maken heeft.

Stap 2: Maak je figuur zoals jij dat wil. Zorg wel altijd dat je de kleuren rood, wit en blauw van boven naar beneden gebruikt. Zo hou je altijd de kleurencombinatie van de Nederlandse vlag aan. Gebruik oranje om accenten te geven of maak je figuur oranje met bijvoorbeeld alleen een rood, wit en blauwe vlag in het midden. Gebruik je eigen fantasie!

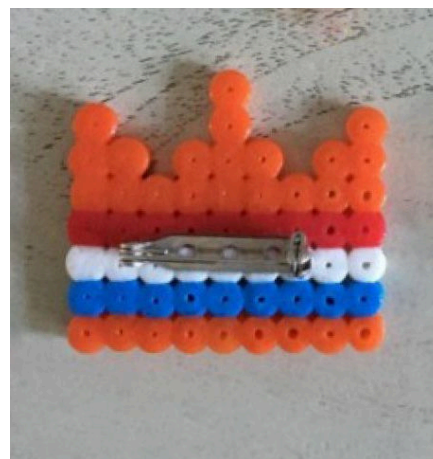
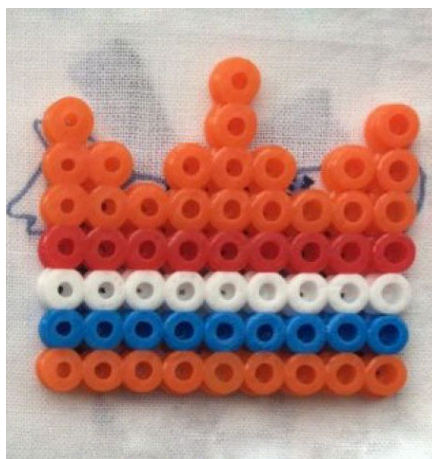
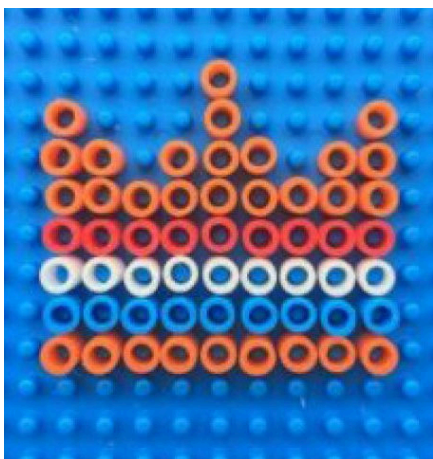
Stap 3: Laat je figuur strijken door een volwassene. Je strijkt dit door er voorzichtig een laagje strijk- of bakpapier overheen te leggen en hier een paar seconden met het strijkijzer overheen te gaan. Tussendoor til je het bakpapier een beetje op om te kijken of de strijkkralen al goed aan elkaar geplakt zijn.

Stap 4: Wacht heel even en haal dan het figuur voorzichtig van je grondplaat af. Hier kun je de satéprikker voor gebruiken. Pas op, het is nog steeds warm!

Stap 5: Draai hem om en leg hem met de andere kant op het bakpapier. Vouw het papier erop en strijk het eventjes zodat deze kant ook goed vastgeplakt is. Laat je figuur goed afkoelen.

Stap 6: Lijm nu met de stevige lijm een speldje achterop je figuur of laat met het lijmpistool het speldje achterop plakken. Laat je speldje goed drogen.

Stap 7: Je Koningsdag speldje is nu klaar!

Variatie & tips

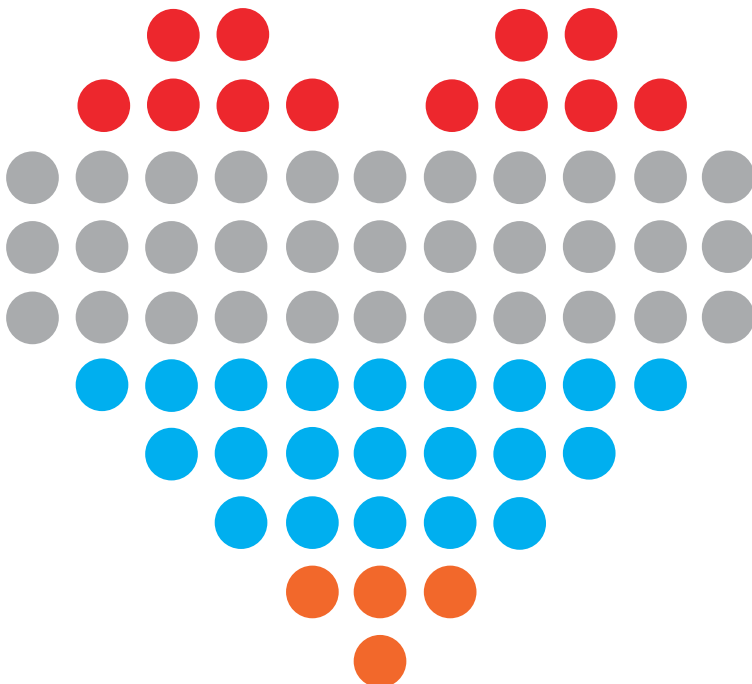
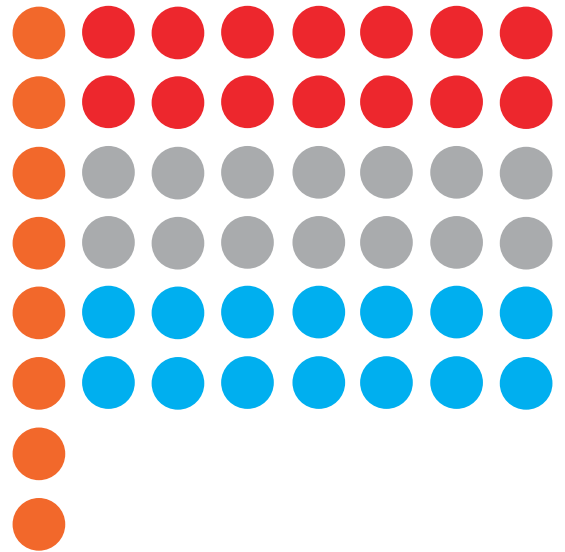
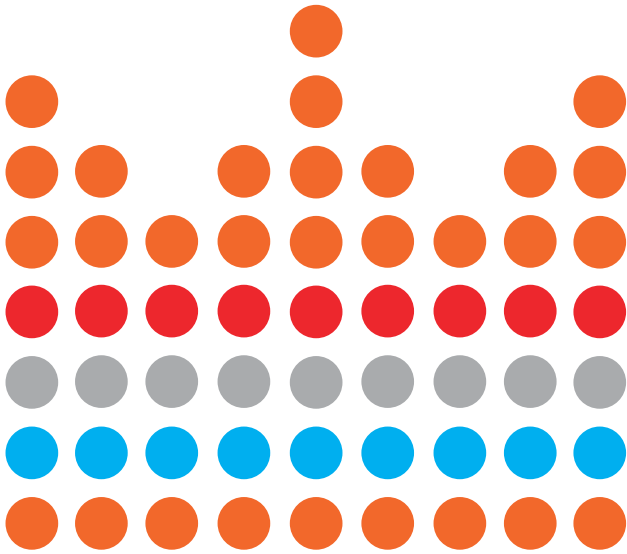
- Versier je speldje verder door er bijvoorbeeld een oranje lintje of oranje strik aan te hangen of lijm deze aan je strijkkralen figuur als je bijvoorbeeld geen speldje hebt.
- Willen jullie nog meer Koningsdag-activiteiten doen? Kijk dan in onze database eens naar het gezellige balspel [KING](#), doe een bingospel gecombineerd met een speurtocht in de activiteit [Kriskras door Nederland](#) of maak een heerlijke [Koninklijke spies](#)!

Bron:

- <https://www.meisje-eigenwijsje.nl/lifestyle/koningsdag-diy-speldjes-strijkkralen-free-printable-raamtekening/>

Koningsdag speldjes

Oranje proeverij

Proef verschillende oranje producten

We proeven van alles wat oranje is! Herken jij de verschillende smaken?

Duur	: 30 minuten
Vorbereidingstijd	: 10 minuten
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Cognitieve ontwikkeling: Kleuren en vormen, Sorteren en ordenen• Motorische ontwikkeling: Fijne motoriek, Sensomotorische ontwikkeling• Taalontwikkeling: Mondelinge taalontwikkeling
Doelgroep	: Dreumes (1 tot 2 jaar), Peuter (2 tot 4 jaar), Kleuter (4 tot 6 jaar)
Soort activiteit	: Eten en drinken
Groepsgrootte	: Individueel, Groep tot 3 kinderen, Groep tot 10 kinderen

Wat heb je nodig?

Onderstaande groenten/fruit zijn voorbeelden, kies zelf geschikte oranje producten

- wortel
- paprika (oranje)
- sinaasappel
- mandarijn
- perzik
- papaja
- pompoen (oranje)
- cherry tomaatjes (oranje)
- Cantaloupe meloen
- zoete aardappel
- bakjes of borden
- snijplank
- schilmesje
- optioneel: slabbers

Ontwikkelingsgebieden stimuleren

Deze activiteit stimuleert de **sensomotorische ontwikkeling** van het kind. Het kind proeft allerlei verschillende producten. Samen praten jullie over de producten. Dit stimuleert zowel de **mondelijke taalontwikkeling** als de **cognitieve ontwikkeling**. Deze activiteit staat in het teken van de kleur oranje. Met de **fijne motoriek** helpt het kind eventueel met snijden, pakt de verschillende stukjes eten op en stopt het in de mond.

Vorbereiding

Koop van tevoren verschillende oranje producten of maak er een uitje van met de kinderen en kies samen in de supermarkt oranje producten uit. Maak een keuze of je zelf de verschillende producten in stukjes snijdt of dat je de kinderen laat helpen met het snijden. Let dan wel op de veiligheid van de kinderen en gebruik speciale kindermessen.

Tip: houd rekening met allergieën van de kinderen.

Introduceer de activiteit

Deze activiteit gaat over de kleur oranje. Zien jullie de kleur oranje in de groepsruimte? Wie vindt oranje een mooie kleur? Welke kleuren kennen de kinderen nog meer? Praat zo met de kinderen over de kleur oranje. Vertel aan de kinderen dat oranje de kleur van Nederland is. Met Koningsdag of tijdens de voetbal zie je vaak de kleur oranje.

Lees eventueel samen een boekje. Suggesties:

- Kleuren - Hervé Tullet
- Eten - Liesbet Slegers
- Het grote eet-boek - Guido van Genechten

Aan de slag!

Zet de bakjes of borden op tafel en pak de verschillende producten erbij. Ga met de kinderen samen in gesprek over de verschillende producten. Wat is het? Hoe proeft het? Wie heeft dit wel eens gegeten?

Vervolgens gaan jullie samen proeven. Is het zoet of zuur? Ontdek de kleur, structuur en smaak van de producten. Hoe voelt een perzik vergeleken met een pompoen?

Voer je de activiteit uit met een **dreumes**, dan gaat het vooral om de ervaring. De dreumes voelt en proeft de verschillende producten. Met **peuters** kun je in gesprek gaan over de verschillen en wat het precies voor producten zijn. Smaakt het zoet of zuur? Is het hard of zacht? Is het groot of klein? Wat voor kleur zie je? Praat zo met de kinderen over wat ze ervaren. Ook kan een peuter zelf proberen om bijvoorbeeld een stukje paprika te snijden. Zo zorg je voor een extra uitdaging.

Variatie

In deze activiteit is alleen de kleur oranje gebruikt, aangezien dit aansluit op het thema Koningsdag. Je kunt zelf ook andere variaties in kleuren of soort eten maken, zodat het aansluit op een ander thema.

